

ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: Medokýš o krok bližšie k oddychu

STRED: Osemdesiatročný amfiteáter mladne po viacerých stránkach

PODHÁJ-STRÁNE: „Bez vízie a koncepcie sa ťažko napreduje“

SEVER: Bezpečný Sever bez kompromisov

KOŠÚTY: Vybudovanie bezbariérového nájazdu

ZÁTURČIE: Tráva vyrastená do metrovej výšky

PRIEKOPA: Po streche nad hlavou sa každý obzerá po prostredí na život

Druhý protest (nielen) proti parkovacej anti/koncepcii

V piatok 18. júna sa uskutočnil v Martine už druhý občiansky protest pod názvom „protestné trúbenie“. Akcia občianskych aktivistov vyvolala veľký záujem médií. „Had“ áut prešiel celým Martinom, aby vyjadril protest proti tomu, že radnica pripravila novú koncepciu parkovania narýchlo, bez komunikácie s občanmi ani so všetkými ich poslancami zástupcami, bez dostatočného vysvetlenia chýlostivých opatrení dotýkajúcich sa peňazienok občanov. Následne sa upravený dodatok všeobecne záväzného nariadenia o parkovaní ani nedostal koncom júna na rokovanie zastupiteľstva. Zostavená a rozšírená poslancská pracovná skupina sa zas zišla jediný raz a (ako píšeme tu v MN na inom mieste), nedala príliš priestoru ani na diskusiu ani na prácu.

Riadne prezretý problém parkovania pritom nie je špecifikom Martina a v iných mestách ho už začali riešiť. No inak. Problém je hlbší než len komunikácia a než len parkovacia politika. A nejde len o nespokojnosť skupiny aktivistov či majiteľov áut.

(bk), foto: Jakub Ruman

Zástup protestujúcich a ich áut pri prejazde Tajovského ulicou

EDITORIÁL Nemôžeme si dovoliť mrhať potenciálom Martina

Mgr. MARTIN KALNICKÝ

MESTSKÉ NOVINY sú verné svojmu poslaniu. Sú tu kvôli občanom Martina a bez

populizmu nastavujú zrkadlo životu v meste; hoci niekomu sa to zrkadlo môže zdať krivé. No napodiv, viac kritiky dostávajú noviny od vedenia mesta, kým naopak, viac ocenenia zo strany občanov...

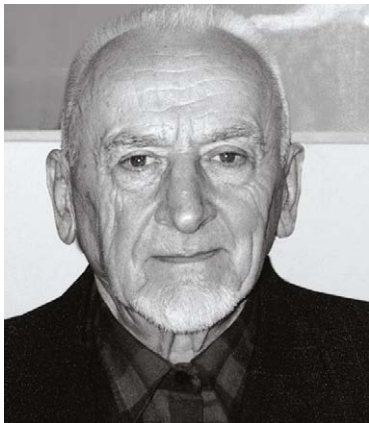
Aj tieto MN prinášajú rad aktualít o tom, čo sa v meste rieši/nerieši. Predstavujeme aj organizácie a akti-

vity, ktoré svojím dosahom a významom presahujú hranice mesta. Nehovoriac o predstavovaní osobností, často európskeho významu, ktoré sa môžu hrdiť titulom Čestný občan Martina – a ktorými by sme sa aj my mohli hrdiť. No prinášajú aj nové tváre a nové názory - ľudí, ktorí majú čo povedať a ktorí si

svojou prácou vyslúžili rešpekt – hoci niekedy skôr mimo Martina. Napriek tomu im na Martine záleží a chcú mu byť na prospech – a my im chceme dať priestor, aby prispeli k dobrým riešeniam v Martine.

Vaše podnety a námety nám môžete poslať na email: redakcia@mestskenoviny.sk

Osobnosti

Ladislav Záborský

Akademický maliar (* 22. 1. 1921, Tisovec - † 31. 12. 2016, Martin). Ocenený v r. 2015 titulom Čestný občan mesta Martin za celoživotné dielo. Najskôr študoval na banskobystričskom gymnáziu, kde si ho všimol prof. kreslenia Krákora a odporučil ho na ďalšie štúdium.

Vysokoškolské vzdelanie nadobudol na oddelení kreslenia a maľovania na SVŠT v Bratislave u J. Mudrocha, G. Mallého a M. Benku. Už v prvých ročníkoch na vysokej škole mal tri výstavy. Zúčastnil sa aj medzinárodnej súťaže vo Florencii, kde vyhral 3. miesto. Potom pôsobil na Gymnáziu v Martine ako profesor kreslenia a deskriptívnej geometrie. Svojim žiakom často rozprával o viere. Nakoniec ho zatkli za náboženskú aktivitu a po súdoch v Prahe, Žiline a opäť v Prahe ho odsúdili na 7 rokov. Počas jeho väznenia vo Valdiciach bola rodina s piatimi deťmi vystavená prenasledovaniu a existenčnému ohrozeniu. Prežil vy počúvanie, zastrážovanie, tvrdé väzenské podmienky, vyhrážania. Päť mesiacov strávil na samotke, kde zostavil tridsať básní zachytávajújúcich jeho pocity a prežívanie samotky s Bohom. Je to tzv. kronika z väzenia. Po odsedení polovice trestu ho podmienčne prepustili. Po prepustení zažíval dôsledky perzekúcie, nemohol sa zaradiť do spoločnosti, mal len minimálne pracovné príležitosti. Pomohla mu Matica slovenská - ilustroval detské knihy a venoval sa krajinomalbe. Ešte počas normalizácie vyzdobil 25 kostolov krížovými cestami. V rokoch 1968 - 1969 pôsobil s rodinou vo Francúzsku a venoval sa štúdiu sakrálneho umenia. Za Dubčekovej éry bol čiastočne rehabilitovaný, ale počas normalizácie bola rehabilitácia zrušená a úplne rehabilitovaný bol až v r. 1990. V roku 2021 bola v Turčianskej galérii jeho výstava jeho diela pod názvom Ladislav Záborský – Nebo ako závažná realita (kurátorka Jarmila Kováčová).

Zdroj: upn.gov.sk, foto: archív

Črtá sa koniec „rallye Medokýš“

Zľava: M. Bartoš, M. Polko a M. Veterník

Oddychová zóna Medokýš sa rodí dlho, ale postupne dostáva aj konkrétnejšie črty aj zabezpečenie, ako potrebuje. Dávny problém so zneužívaním Jahodníckych hájov a predvstupového areálu (najmä parkovísk) skanzenu na bezohľadné „tréningy“ automobilových pretekov sa dlho nedarilo zásadnejšie riešiť. No okrem toho, že tým trpela oddychová zóna, trpeli tým aj obyvatelia L'adovne, okolo ktorej vedie prístupová cesta do Jahodníckych hájov.

Tejto téme sa už niekoľko rokov venuje poslanec mestskej časti

Martin Kalnický

a mestského zastupiteľstva Martin Kalnický. „Nedávno sa na môj podnet uskutočnila pracovná porada s dopravným inžinierom Martinom

Polkom z Okresného dopravného inšpektorátu a Milanom Bartošom, náčelníkom Mestskej polície v Martine a dopravným špecialistom Milanom Veternikom“ - hovorí pre MN M. Kalnický. - **Výsledkom bolo spresnenie detailov, ako upraviť premávku na úseku L'adoveň - Medokýš tak, aby to rešpektovalo cestovný ruch i oddychovú zónu,**

ale zároveň aby to pomohlo eliminovať negatívne javy, ktoré sa tu vyskytujú.

Konkrétne to znamená, že na úseku už popri sídlisku L'adoveň I. bude až po Medokýš dopravnými značkami obmedzená rýchlosť motorových vozidiel na max. 30 km/h. K jestvujúcim dvom spomaľovačom pribudne pri Medokýši ďalší. Osobitný režim bude platiť pre parkovisko pri Medokýši, pred vstupom do areálu Múzea slovenskej dediny. Je rozpracovaný projekt riešenia statickej dopravy, ktorý počíta so zjednosmernením premávky na veľkokapacitnom parkovisku. Okrem toho bude vjazd na parkovisko (po pravej strane v smere do skanzenu) obmedzený v zásade na otváracie hodiny skanzenu, čiže celoročne bude zakázaný vjazd motorových vozidiel v období medzi 18.h - 9. h. Neznamená to vylúčenie automobilovej dopravy z priestoru Medokýša, pretože popri príjazdovej ceste zostane niekoľko šikmých státí pre návštevníkov prameňa Medokýš, výletníkov či psičkarov.

Ako potvrdil pre MN náčelník Mestskej polície v Martine M. Bartoš, kamerový systém a kontroly v tejto lokalite majú zabezpečiť zvýšenie verejného poriadku. Proti jeho narušiteľom sa bude uplatňovať aj systém tzv. objektívnej zodpovednosti, takže je nádej, že automobilovým pretekom a driftovaniu v tejto lokalite časom odzvoní. **Autor, foto: M. Beňadik a archív**

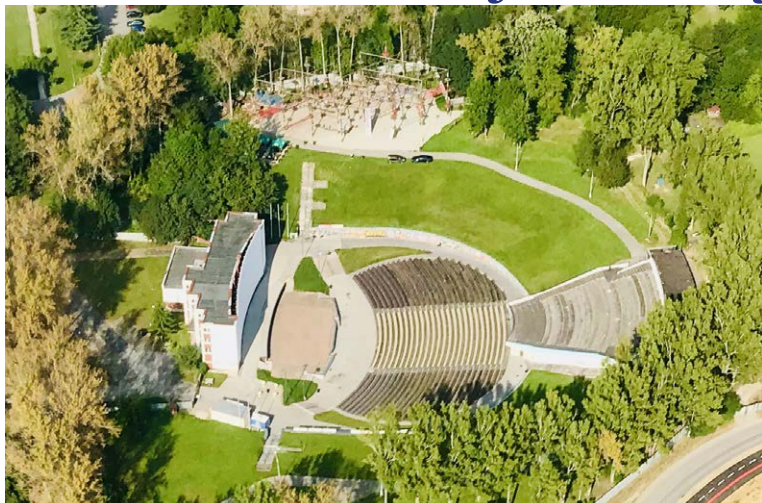

Rýchlosť bude obmedzená na 30 km/h už od L'adovne

Pred Medokýšom pribudne už tretí spomaľovač

„Letné kino“ zďaleka nie je len letným kinom, možno tu zažiť „hviezdy pod hviezdami“ Amfiteáter zas žije a zas aj s novinkami

Aktuálny letecký pohľad na príjemnú „náruč“ amfiteátra. Hore lanová dráha

Je to určitý symbol – kultúry, ale aj dobrodružstva, špecifických zážitkov pod holým nebom. V podmienkach pandémie je to ešte špecifickejšie. No aj pre najväčší amfiteáter na Slovensku – martinský – sa črtajú lepšie časy. Aké a ako, to sú už o.i. otázky pre riaditeľa Amfika Martina Lechana.

Martin Lechan

- Amfiteáter je už otvorený, za aktuálne platných bezpečnostných a hygienických podmienok. 18. júna bolo prvé premietanie

Afrika na pionieri za osobnej účasti Mareka Slobodníka a druhý deň tam bol Martinčan Peter Janík, urobili sme premietanie troch filmov o martinskom športe (lyžovanie, výročie hádzanej a hokej). To boli „chuťovky“ na úvod sezóny.

„KLASIKA“ I NOVINKY
Program „amfika“ je už tradične mixom žánrov. Čo sa mení na podmienkach a dramaturgii?

- Už sme začali premietat'. Čo sa týka noviniek- servisu pre návštevníkov, máme novozrekonštruované sociálne zariadenia. Pôvodné WC v prevádzkovej budove sa zrušili, mesto investovalo do toaliet zozadu tribúny a tie sú na európskej úrovni. Spravili sme výsadbu stromov – pomedzi jestvujúce topole sme už nasadili lipy, ktoré budú časom iste vhodnejšie plniť tú úlohu, pretože topole sú topole a majú svoju „životnosť“. Denne je v prevádzke aj

lanový park.

Čo sa týka leta, uvidíme, ako sa bude situácia vyvíjať, ale každopádne okrem premietania komerčných filmov nás bude čakať z dielne martinskej vietnamskej reštaurácie NhaBe ich cestopisný film o Vietname, jeho kultúre a tam žijúcich Slovákoch. Nasledovať bude tradičný festival Hory a mesto.

V spolupráci s Kultúrnou scénou organizujeme v júli koncert kapely No name, ďalší víkend koncert Martinčana Ďura Hnilicu (bude krstiť svoje CD), v auguste niečo pre milovníkov „novodobého folklóru“ – Kollárovi. Zaujímavosti nás čakajú aj v septembri – ak bude všetko v poriadku – 5. septembra koncert Lucie Bílej a kapela Petra Maláska, 12. 9. v rámci ukončenia Dotykov a spojení koncert Slovenského komorného divadla – piesne z ich inscenácií.

A ak pôjde všetko dobre, v polovici septembra chystáme spolu s martinskými medikmi akciu Ži a nechaj žiť – pozostávajúcu z Behu medikov, after party, koncertov v amfiteátri

a „street food festival“ pod Múzeom. Martinská Akropola poskytuje na to vhodné podmienky, navyše medici sú prirodzenou súčasťou Martina, takže tento priestor aj takto ožije. Tohto roku sa črtá aj „pilotná“ spolupráca s novými zahraničnými študentmi a s novým vedením fakulty – bude to možno niečo ako Večer severského filmu, na tom už pracujeme.

NAD „AMFIKOM“ VEĽKÝ VOZ I NÁDEJ

Amfiteáter sa vracia k módu, že jeho prevádzková budova bude po rokoch zas sídlom inštitúcie. Ako to zasiahne do vašich akcií?

- Rekonštrukcia prevádzkovej budovy pre CVČ Kamarát nás nijako neovplyvňuje a nebrzdí. Naopak, jedná sa o vzájomne vyjst' v ústrety, ale chystáme aj širšiu spoluprácu. Tešíme sa na to.

Snažili sme sa postaviť dramaturgický plán tak, aby sme vyšli v ústrety rôznym kategóriám Martinčanov a návštevníkov. Určite urobíme ešte jednu akciu pre deti.

Vzhľadom na to, aký je amfiteáter veľký, umožní nám to robiť podujatia aj v prípade čiastočných obmedzení, možno aj kvôli teplu ľudia radšej navštívia amfiteáter. Verím, že zas aj noví ľudia objavia u nás to čaro „vidieť hviezdy pod hviezdami“, či sledovať Veľký voz nad plátnom...

© Máme i stojany na bicykle, ľudia môžu prísť aj so svojim domácim miláčikom. © No a určite je výhodou aj plátno 30 x 15 metrov; to je vec, ktorá poskytuje neskutočný zážitok a ak človek aj nejaký film už videl, vidieť ho znovu u nás v amfiteátri je niečo celkom nové.

Pripravil: (bk), foto: B. Konečný, M. Lechan

„Hviezdy pod hviezdami“ - a naživo je to ešte čarovnejšie

Osobnosti

Jozef Ciller

Scénický výtvarník, profesor VŠVU, verejný činiteľ (* 8. 2. 1942, Trenčín -)

V roku 2004 bol ocenený ako Čestný občan mesta Martin. V roku 1961 absolvoval Umeleckopriemyselnú školu sklársku v Železnom Brode. V r. 1962 – 1964 študoval na SVŠT v Bratislave u V. Karfíka, v r. 1964 – 1968 scénografiu u prof. L.

Východila na VŠMU. Od r. 1967 pôsobí v Slovenskom komornom divadle Martine, najprv ako výtvarník, v r. 1975 - 2020 ako šéf výpravy. Od r. 1990 vedúci Katedry scénického a kostýmového výtvarníctva VŠMU, v roku 1993 bol menovaný za docenta a v r. 1997 sa stal profesorom.

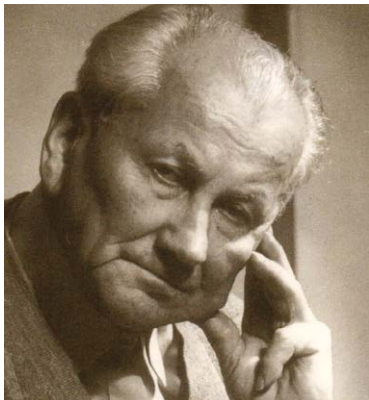
Vytvoril viac ako 600 scénických riešení nielen pre divadlo, ale aj pre film a televíziu. Pracoval v divadlách v 20 európskych krajinách. Samostatné výstavy vo Viedni, Prahe, Varšave, Regensburgu, Zlíne, Luhačovicach, Bratislave, Novom Sade, Moskve; účasť na Biennale v São Paulo,

množstvo spoločných výstav doma aj v zahraničí, autor výpravy pre 40 TV inscenácií a 10 celovečerných filmov, člen viacerých národných rád a komisií - SNG, SNK, MK SR, SND, člen Rady národnej kultúry a komisie kultúry v Martine. Ocenenia: zlaté medaily z PQ Praha 1975, 1983; zlatá medaila Nový Sad 1974, držiteľ Ceny mesta Martin a Ceny primátora mesta Martin, Cena ministra kultúry (2016), Krištáľové krídlo (2019), Mimoriadna cena (2020).

V súčasnosti sa venuje najmä divadelnej (činohra, opera) a okrajovo TV inscenáciám. Jeho celovečerným debutom vo filmovej scénografii je snímka Ela Havettu Slávnosť v botanickej záhrade (1969), do ktorej navrhoval aj kostýmy. Vo filme si zahral aj malú postavu. Ako herec sa objavil vo filme Štefana Uhera Panna záračnica (1966). Odborná kritika ho považuje za zakladateľa špecifickej akčnej scénografie a následne scénografického statického dynamizmu.

Zdroj: ftf.vsmu.sk, kristalovekridlo.sk, archív M. B., foto: M. Svitok

Osobnosti

Eugen Lazišťan

Fotograf, dokumentarista, redaktor (* 8. 3. 1917 Hriňová - † 6. 1. 2006 Sučany)
Narodil sa 8. marca 1917 v Hriňovej, od r. 1923 vyrastal a žil v Sučanoch. Matka pochádzala z rodu Langsfeldovcov, otec bol medzivojnovým starostom Sučian. Absolvoval učiteľský ústav v Turč. Tepliciach. Pracoval ako učiteľ na kysuckých kopaničiach, neskôr v Zbrojovke v Pov. Bystrici. Ako fotograf-dokumentarista začal v r. 1942 v Matici slovenskej. Zúčastnil sa ako vojak Slovenského národného povstania, bol zajatý a osem mesiacov strávil v nemeckom koncentračnom tábore. Neskôr sa vrátil do MS ako reportér – zachytil napr. aj povojnovú presídľovaciu akciu Slovákov z Maďarska. Po r. 1947 sa stal najbližším spolupracovníkom K. Plicku. Od r. 1953 bol vo Vydavateľstve Osveta v Martine tridsať rokov vedúcim redaktorom, založil edíciu obrazových publikácií. Pôsobil aj v Slovenskom národnom múzeu v Martine, kde sa zaslúžil o prípravu expozície K. Plicku v Blatnici. Niekoľko desaťročí bol i futbalový funkcionár v Sučanoch a Martine. Bol jedným zo zakladateľov slovenskej fotografie, redaktor a tvorca obrazových publikácií. Zameral sa najmä na slovenskú krajinu, ľudovú architektúru, odev i zvyky. Jeho fotografická tvorba má dnes cenu nenahraditeľného historického a kultúrneho dokumentu s neopakovateľnou poetickosťou fotografií. Je zakladateľskou osobnosťou slovenskej fotografie ako autor a spoluautor takmer tridsiatich obrazových publikácií. Viaceré z nich sa stali nielen tvorivým, ale i kultúrnym činom – ako napr. publikácia Drevené stavby na Slovensku, Bratislava (od r. 1956 do r. 1987 vyšlo 6 vydání+ 3 cudzojazyčné), Orava, Dolu Váhom, Malá Fatra, Martinské hole... V ZŠ SNP v Sučanoch má E. Lazišťan svoju pamätnú sieň. V r. 1997 o ňom režisér M. Slivka nakrútil dokumentárny film. V r. 2003 mu bol udelený titul Čestný občan mesta Martin (od r. 1999 bol i Čestným občanom Sučian).
Zdroj: M. Pauer-J. Čiljak: Eugen Lazišťan, Nový ŽIVOT TURCA, sučany.sk, foto: archív

Bezpečný Sever bez kompromisov

V mesiaci jún sme sa opäť posunuli v rokovaní ohľadom inštalácie semaforu, resp. osadenia svetelnej signalizácie v mestskej časti Sever.

Dopravná situácia na Severe je dlhodobo naliehavým problémom, ktorý si vyžaduje okamžité riešenie. Bezpečný prechod našich detí do školy na Severe je potrebné riešiť tak ako v centre mesta pri Základnej škole Mudroňova, t. j. inštaláciou semaforu. Právo na bezpečnosť má každý občan nášho mesta a v tomto ohľade musí mesto Martin zabezpečiť adekvátne riešenie dopravnej situácie. Preto je najlepšou formou osadenia semaforu, ktorým sa zvýši bezpečnosť predovšetkým detí, starších ľudí a cyklistov.

TEÓRIA A REALITA

Paradoxom pri výchove detí na Severe je, že niečo iné deti učíme a niečo úplne iné robíme. Prosím kompetentných, zmeňme to! Zachovajme si pred deťmi svoju česť a autoritu dospelých. Mestská časť Sever je známa svojím dopravným ihriskom, kde deťom vstúpujeme základy a pravidlá cestnej premávky. Je to cvičné miesto, kde ukazujeme, ako nikoho neohrozovať a rešpektovať pravidlá. Ak však prejdete len pár metrov od tohto teoretického a cvičného priestoru, narazíte na realitu, ktorá nie je dokonalá. Je priam hrozivo odlišná od bezpečnej cestnej premávky.

Dopravné ihrisko na Severe. Foto: zv

Paradoxom pri výchove detí na Severe je, že niečo iné deti učíme a niečo úplne iné robíme. Prosím kompetentných, zmeňme to! Zachovajme si pred deťmi svoju česť a autoritu dospelých.

INŠTALÁCIA SEMAFORU

Ja osobne nikdy nebudem súhlasiť s tým, aby sme naše deti niečo teoreticky učili a potom im ukázali, ako to nefunguje v praxi. Aj preto som za bezpečný Sever bez kompromisov. V otázke bezpečnosti na cestách musí vyhrať zdravý sedliacky rozum nad politikou. Ako poslankyňa Mestského zastupiteľstva v Martine nereprezentujem len zákony, ale aj hodnoty. Preto sa vždy budem hlásiť k hodnotám, ktoré chránia zdravie a životy. Riešením pre zachovanie práva na bezpečnosť občanov Severu je inštalácia semaforu. Pre mňa bude vždy dôležitejšia bezpečnosť detí ako rýchlosť vodičov. A pre vás?

VEREJNÝ ZÁUJEM

Už celé desaťročia martinská verejnosť aj naše lokálne médiá pravidelne vo svojich príspevkoch a článkoch konštatujú, že situácia na hlavnej ceste (Jilemnického ul.), ktorá rozdeľuje mestskú časť Sever, je veľmi nebezpečná. Počet zrazených chodcov pribudol, mali sme aj smrteľné prípady. Neprejde týždeň, čo by mi občania neprišli až domov zazvonit', že pani poslankyňa, páni poslanci, robte niečo s tou dopravou na Severe, včera ma skoro zrazilo!

SVETELNÉ GOMBÍKY

Okrem inštalácie semaforu budeme ako poslanci trvať aj na tom, aby sa na priečochy nainštalovali aj svetelné signalizačné gombíky, ktoré začnú blikať, keď chodec vstúpi na priečoch. Ich účel je, že keď pred priečochom zastane auto, aby tak dalo prednosť chodcovi, šoféra auta v druhom jazdnom pruhu budú blikajúce svetelné gombíky upozorňovať, že POZOR, na priečoch sa niečo deje,

Zuzana Vonsová

je tam chodec, treba spomaliť a tiež zastaviť.

KRUHOVÝ OBJAZD

Každé štyri roky stúpa počet áut na cestách skoro

o 20 %. Znamená to, že aj na Severe bude čoraz hustejšia premávka a tým aj nebezpečnejšia situácia pre chodcov. Opakujúce sa zápchy od kruhového objazdu až po križovatku cesty Jilemnického s ulicami Severná a Kozmonautov sú v riešení. Pokiaľ mám správne informácie, vedenie mesta úspešne postupuje v rokovaní ohľadom vybudovania väčšieho kruhového objazdu v Košútoch, resp. uvažuje sa tiež o veľkej svetelnej križovatkovej riadenej semaforom.

APELOVAŤ A ŽIADAŤ

Teraz už nesmieme poľaviť a každý mesiac apelovať a hlavne korektné žiadať SSC – Slovenskú správu ciest a ďalších kompetentných, ktorí o veci rozhodujú, aby dali svoje záverečné a hlavne súhlasné stanovisko pre novú kvalitu bezpečnosti a života na Severe.

ODBOČOVACÍ PRUH

Na júnovej mestskej rade sa vedenie mesta oficiálne a záväzne vyjadrilo, že zaradiť inštaláciu semaforu (križovatky so svetelnou signalizáciou) do svojej oficiálnej žiadosti, ktorá bude adresovaná Slovenskej správe ciest. Požiadavka na inštaláciu semaforu sa pridá k požiadavke na vybudovanie nového odbočovacieho pruhu z Východnej ul. v smere Vrútky.

OBČIANSKY TLAK

Takže, vážení občania, neustávajte vo svojich aktivitách aj v tom občianskom tlaku na nás, vašich poslancov Severu. Verím, že aj vďaka nemu a vďaka vašim aktivitám vám budeme môcť každý mesiac priniesť novú a hlavne pozitívnu informáciu o riešení vášho podnetu ohľadom zvýšenia dopravnej bezpečnosti na Severe.

Autor: Zuzana Vonsová
(poslankyňa MsZ)

Ohromný, ale desaťročia nevyužitý a nerozvíjaný potenciál

Tento priestor vystihuje Stráne: problém odvodnenia cesty, chýbajúce chodníky, parkovanie na tráve i možnosť zjednosmernenia

Roman Adamják

Ja som rodený Severčan, ale presťahoval som sa na Stráne s tým, že som chcel odísť do rodinného domu, ale fyzicky zostať v meste. Veril som, že príchodom nových ľudí využijeme potenciál tohto priestoru – Podhája ako športového a Stráni ako horskej štvrte. Videl som ten potenciál, ktorý sa priam núka, príležitosti sú všade po uliciach – aj tie obyčajné komunálne, aj športové, aj horské, turistické, cestovno-ruchové. No po tom, čo som zažil na schôdzach výboru mestskej časti, som mal týždeň modrú sánku, čo mi spadla brada... Jediný, čo je normálne aktívny a činný, je Tomáš Ignačák, ktorý videl o kilometre ďalej ako ostatní traja poslanci. A potom som zažil fyzickú komunikáciu s ostatnými poslancami... Po nej som skončil.

Top téma Stráni: infraštruktúra

Ja sa stále neviem preniesť cez tú lanovku. Nech si kto chce hovoriť, že je to investícia, ktorá by mesto „zabila“ – ja hovorím, čo aj pred rokmi: Nemáme záruku, že ak nepostavíme lanovku, miesto nej „sa postavia“ niečo iné. Po rokoch vidíme – nie je ani lanovka, ani nič iné. Keby bola, dnes sa tam aj Martinčania chodia. Ja vidím v Martine denne „mrte“ príležitosti, lenže sa to zbytočne kúskuje, skupinkuje, frakciuje..., frčia egá... Rozmýšľame na tým, či postaviť nejakú lanovku za 10 miliónov! Desať miliónov? To o čom rozprávate, veď tá lanovka tu nebude na jeden-dva roky. Jasný, že áno,

máme 21. storočie! Keby sme miesto rozprávania boli stavali, už by bola postavená a aj sčasti splatená. A cez zisk prevádzkovateľov Holí by prišli financie aj do mesta. Ak nie – povedzme, čo ideme robiť s Holami? Rokovali sme so strediskom? Nie. Komunikuje mesto ferratu do sveta, ako našu devízu? Koľko sa o ňu zaslúžilo mesto...? Koľko dala ferrata Turcu? Ferratu poznajú všetci! Nedávno som bol na východe.

Obec Hrabušice prevádzkuje ferratu v Sokolej doline a vstup stojí 5 eur. Nik ani okom nemrčne. Chodia tam rovnako chudobní ľudia. Prečo v Martine nepomôžeme chlapom z Horskéj služby, ktorí prevádzkujú našu ferratu? Prečo s nimi neurobiť dohodu, že mesto urobí nejaký produkt, PR, dá sa tam vstupné povedzme 5 eur a chalani z HZS vedia, že ľudia tam nebude menej ako teraz, keď je to zadarmo! A keď to musia „lepšie“ z vlastných peňazí, zbierok... A takých ferrat tu môžeme vystavať niekoľko, môžeme postaviť trailové, bežkárske trate, čo chceme! A zvlášť, keď žilinská župa je zeleno naladená.

Malá Fatra má web malafatra.cz. CZ! A mesto Martin to nekomunikuje, nespolupracuje s ubytovateľmi. Nijako. My sa hráme na nejakú malomeštiacku, prikrčenú, ustráchanú „politiku“, šibinkujeme státisícami a myslíme, si, že tvoríme nejaké hodnoty. Pohrávame sa tu s nejakými postavičkami v Turiec, a. s., mrháme časom a nervami ľudí, o peniazoch ani nehovorím. Ak teda ostanem pri mojej mestskej časti, ako hodnotím jej rozvoj za tých 12 rokov, čo tam žijem? Nič, holé nič. Mrzí ma to, lebo tam bývam, ale nič.

Chýba základ: vízia a koncepcia

Pýtal som sa poslancov na Podháji,

kde vidia mestskú časť o 20-30 rokov. „Viete, to je ďaleko, ktovie, čo bude, aké vlády budú a pod.“ To sú všetko výhovorky. To by nestála Sagrada familia, Eiffelovka, to by nestálo nič na svete! A my tu máme jedinečnú kotlinu – neexistuje na Slovensku takáto kotlina, s takýmto potenciálom! Investorov ako na Liptove nemáme. Ale máme úžasnú malú kotlinu, ktorá je nabitá tým, čo nemajú veľké kotliny – máme rašeliniská, nádherné potoky, úžasné doliny... Kto vie z Turčanov, ako dlho trvá prejsť Korunu Turca? A vie vôbec niekto, čo je to: Koruna Turca? To je prejsť po hrebeni obe pohoria – Veľkú a Malú Fatru. A stále sa dívate do jedného mesta! To je jedna z našich devíz. Máme stredisko s pomaly najdlhšie trvajúcim prírodným snehom. Máme tu pamätníky prvej i druhej svetovej vojny. Máme tu obce, folklór, sme významným kultúrnym centrom – formálne – a my sme to všetko pozahadzovali. Ja mám taký názor, že vedenie mesta má byť pred nami, občanmi, tak o 10 až 20 rokov dopredu; tu, v hlavách. To oni nám majú ponúkať vízie. Aj naši poslanci v mestskej časti. Či to nakoniec zastupiteľstvo schváli, to už neberiem do úvahy, lebo bez tej vízie to ani tá „šestnásťka“ neschváli. Niet čo.

Čo chýba a čo by sa malo urobiť?

- Podhája a Stráne ja vidím vyslovene ako športovo-cestovno-ruchovú oblasť, kde máme mrákavy príležitosti. Zimné športy tam určite patria, to má tradíciu i základňu, dnes, chvalabohu rozšírenú. Martinské hole sú náš kataster – a naša mestská časť sa akoby odčleňovala od Holí. Ja by som privítal pravý opak, aby viac komunikovala so strediskom, aby sme viac hľadali spojivka, ako prepojiť Stráne s Holami. Vidím Hodinovku ako úžasnú možnosť aj pre leto aj pre zimu, kde by mohlo mesto začať budovať nejaké zázemie. Možno, že by sme sa popri kolobežkách mohli venovať aj rozvíjajúcej sa cyklistike, downhillu – a toho je naozaj veľa. Chce to urobiť stretnutia s podnikateľmi v tejto oblasti, plus prijať občanov, ktorí by chceli podnikáť v ubytovaní. Ak je to teraz tak, že oni sú tí zlí podnikatelia a my sme ukrivdené mesto – to nepomáha ani jednej strane.

Pokračovanie na strane 10. ➔

Osobnosti

Mária Pelcrová

Vojnová veteránka, zberačka ranených a ošetrovatelka, diplomovaná sestra, plk. v.z. (* 28. 10. 1927 Imšady -Negrovec, Podkarp. Rus – † 4. 6. 2017 Martin) Narodila sa v chudobnej rodine ako druhá z ôsmich detí. Jej otec pochádzal z Vranova a matka z Moravy. Do školy chodila pešo niekoľko kilometrov cez kopce. Popri škole pracovala v 20 km vzdalenej dedine. Neďaleko jej dedinky fašisti vybudovali pracovný tábor. Denne sa stretávala s hrôzou. Ona ušla transportu doslova náhodou. No nasadeniu na nútenú prácu sa už nevyhla, hoci mala len trinásť rokov, nasadili ju na stavbu koncentračného tábora v meste Nizsko nad Sanom, neskôr kvôli lekárskeym pokusom na deti aj do koncentračného tábora Oswienčim-Birkenau. Dostala však vysoké horúčky a to ju zachránilo. Nemci sa báli epidémie. Zotavovala sa v kláštore pri meste Kalisz, odkiaľ mala ísť do najhoršieho tábora Mauthausen. Ale aj odtiaľ sa jej podarilo uniknúť na Ukrajinu. V mestečku Sambor dostala v polnej nemocnici vojenský výcvik, stala sa dobrovoľníčkou a po zdravotníckom kurze sa ako 16-ročná stala vojačkou-zberačkou ranených a zdravotníčkou 2. ukrajinského frontu a neskôr Čs. armádneho zboru. S I. čs. armádnym zborom prešla potom Duklianskym priesmykom cez Prešov, L. Mikuláš, Vrútky, Kroměříž až do Prahy. Počas bojov bola niekoľkokrát zranená, prekonala niekoľko operácií. Po vojne absolvovala ošetrovateľskú školu Čs. Červeného kríža a slúžila postupne v 12 nemocniciach. Po odchode do zálohy pracovala na posádkovej ošetrovni a neskôr vo fakultnej nemocnici a v Dojčenskom ústave v Martine. Mária Pelcrová bola nositeľkou desiatok čs., sovietskych, poľských, ukrajinských a slovenských vyznamenaní. Na Slovensku bola dlho jedinou žijúcou nositeľkou striebornej medaily F. Nightingalovej, ktorú jej udelil Medzinárodný výbor Červeného kríža v Ženeve. V roku 2017 jej bol udelený titul Čestný občan mesta Martin.

Zdroj: OV SZPB, tvuriec.sk, myturiec.sme.sk, foto: OV SZPB

Osobnosti

Viliam Žingor

Partizánsky veliteľ v SNP, verejný činiteľ (*30. 7. 1912 Bystrička - † 18. 12. 1950 Bratislava) Pochádzal z maloroľníckej rodiny. Dva roky študoval na Vysokej škole poľnohospodárskej v Brne. Pracoval ako bankový úradník a vedúci kníhkupectva. Ako záložný dôstojník slov. armády odmietol v júli 1943 nastúpiť na východnú frontu a odišiel do hôr. Na jar 1944 založil partizánsku skupinu, z ktorej sa stala II. slov. partizánska brigáda gen. M. R. Štefánika. Brigáda sa pod Žingorovým velením po vypuknutí SNP zúčastnila bojov o Rajeckú kotlinu a vykonávala diverznú činnosť. Po vojne bol príslušníkom ZNB, vstúpil do KSS, stal sa poslancom Slovenskej národnej rady, od júla 1945 gen. tajomníkom a od augusta 1946 úradujúci predseda Zväzu slovenských partizánov (ZSP). Po sklamaní z politiky a praktík KSS v r. 1947 z KSS vystúpil. Zároveň ukončil pracovný pomer v ZNB a vzdal sa členstva v ZSP. Už 5. marca 1948 bol zbavený poslaneckého mandátu a ŠtB ho zaradila medzi „možných odporcov nového režimu“. Okrem neustáleho sledovania sa nikde nemohol trvalo zamestnať. Na jar 1949 sa spolu s tehotnou družkou E. Lamošovou a jej synom ubytoval v chate bývalého spolubojovníka V. Kováča v Záp. Tatrách. „Odchod do hôr“ poslúžil pre ŠtB ako zámienka na obvinenie, že založil tajnú protištatnú organizáciu. V rámci akcie „Turiec“ bol Žingor v novembri 1949 zatknutý. Po brutálnom vyšetrowaní a mučení v Prahe a Leopoldove ho štátny súd v Bratislave odsúdil za velezradu a vyzvedačstvo na trest smrti. Poprava sa uskutočnila 18. decembra 1950. V roku 1968 bol V. Žingor čiastočne, po novembri 1989 úplne rehabilitovaný. Bol držiteľom Radu SNP I. tr., v r. 1990 bol povýšený do hodnosti generálmajora in memoriam a ocenený Radom M. R. Štefánika III. tr. V r. 2020 mu bolo udelené čestné občianstvo Martina, kde je po ňom pomenovaná ulica na Podháji.

Zdroj: UPN, foto: archív

Vybudovanie bezbariérového nájazdu

Elvíra Janíková oslovila redakciu MN s podnetom, ktorým sa budú zaoberať poslanci za MČ Košúty.

Elvíra Janíková: „Chcem aj touto cestou požiadať poslancov za mestskú časť Košúty, aby pomohli vybudovať bezbariérový prístup z cesty na chodník k vchodu paneláka na Kernovej ul. č. 1 v Košútoch 2, kde je moje bydlisko. Ako imobilný občan nemôžem ísť priamo, ale musím to obchádzať možno až 50 metrov, aby som mohla bezpečne vyjsť a nespadnúť. Pre človeka odkázaného pri pohybe na vozík, na ktorom som už päť rokov, je každý meter navyše veľkou záťažou. Som ročník narodenia 1946, som vozičkarka a mám ešte aj iné zdravotné komplikácie, preto by som bola rada, keby mesto myslelo aj na túto kategóriu ľudí. Tiež by som privítala, keby niečo spravili so stromom, ktorý mám pod oknami (bývam na prvom poschodí). Viem,

že na to treba nejaké povolenie, ale keď ten strom kvitne, príšerne zapácha. Keby som mohla, hneď by som prišla na zasadnutie mestského zastupiteľstva povedať, čo ma trápi. Prenosy z MsZ sledujem a nestáčim sa čudovať, čo sa tam niekedy deje. Žasnem nad tým, čo niekedy schvália, ale čo môžeme čakať, keď na niektorých schôdzkach mali poslanci vystúpenia obmedzené časovým limitom tri minúty. Nechcem nikoho uraziť, ale „otec mesta“ by sa mal lepšie starať o svoje „deti“. Pán primátor, otvorte oči a uši, vystúpte z auta a prejdite sa peši po jednotlivých mestských častiach. Potom zistíte, aké sú skutočné problémy, ktoré je potrebné riešiť. Vžite sa do situácie skôr narodených, ktorí majú ťažší život a ktorí očakávajú od mesta reálnu pomoc, a nie sľuby. Som ťažko zdravotne postihnutá, aj onkologická pacientka, ale, žiaľ, na týchto ľudí nikto nemyslí a nepodá im pomocnú ruku.“

MN kontaktovali poslanca za MČ

Elvíra Janíková potrebuje bezbariérový prístup. Foto: lch

Košúty Dušana Kubičku:

„Podnetom p. Janíkovej sa VMČ Košúty bude zaoberať. Požiadal som kolegov, aby sme vybudovanie bezbariérového nájazdu zahrnuli do rozpočtu. Verím, že sa to v lete zrealizuje. Takisto budeme hľadať adekvátne riešenie aj ohľadom toho stromu.“

Autor: Ľubomír Chochula

Predseda SVB ponúka svoj pohľad o situácii

Predseda Spoločenstva vlastníkov bytov na Štefunkovej ul. Štefan Farský poslal do redakcie MN vyjadrenie, z ktorého je zrejmé, že sa snaží o riešenie problémov.

Štefan Farský: „Som dlhoročný predseda SVB Štefunkova 1, čo je 48-bytový dom v Košútoch 2. Keď sme sa do tohto domu v roku 1984 sťahovali, nebolo toľko áut ako dnes. Vtedy mali auto asi piati vlastníci. Postupne pribúdali motorové vozidlá, až to číslo narástlo na 28. Samozrejme, že nie je kde parkovať. Počet bývajúcich sledujem od roku 1998, odkedy sme SVB. V roku 1998 bol priemerný mesačný počet osôb 205 a v roku 2020 už len 115. Pribúdajú mladé bezdetné páry, ale aj s dvomi autami. Preto súhlasím s dôslednou parkovacou politikou v tejto časti. Spoplatnenie je asi nevyhnutnosťou, ale je potrebné ho dôsledne premyslieť, pretože v každej mestskej časti je rôzna situácia. Napríklad na Štefunkovej ul. je s parkovaním obrovský problém, ale na Hurbanovej ul. č. 5 sa mi nikdy nestalo, že by som nemal kde zaparkovať. Trochu

ma mrzí, že mesto nespoupracuje s nami ako predsedami SVB a pri obytných domoch so správcom so zástupcami vlastníkov. Myslím, že máme najlepší prehľad o skutočne bývajúcich obyvateľoch a možno aj o počte áut. Mám niekoľko podnetov.

1.) Máme problém s jedným obyvateľom, ktorý zneužíva zákon a má parkovacie miesto takpovediac zadarmo. Vlastní príviesny vozík na značkách a zaparkuje si ho na voľné miesto. Večer príde a pokial' mu niekto zaparkuje pred vozík, volá políciu, že mu bráni vo výjazde. Keď mu tam nikto nezaparkuje, tak si pohodlne zaparkuje on. Už som to riešil aj s mestskou políciou, aj s mestom, ale nevyriešilo sa to, pretože ten občan vraj nič neporušuje. Takže by to chcelo obmedziť parkovanie na voľných miestach s vozikom len na naloženie a vloženie príviesu. Inak by parkovanie príviesných vozíkov mali spoplatniť.

2.) Ako SVB máme problém s parkovaním pre dodávateľov, ako aj pre zdravotnú pomoc. Na to by sme potrebovali jedno miesto čo

najbližšie k domu. Vyčleniť teda jedno parkovacie miesto pre potreby obytných domov.

3.) Často je využívané požíčanie zaplatených parkovacích miest medzi vlastníkami áut, toto navrhujem určite zachovať.

4.) Ak bude mať niekto zaplatené parkovanie v jednej časti mesta, mal by mať možnosť zaparkovať aj v inej časti mesta na voľnom parkovacom mieste. Ako príklad uvediem seba. Bývam na Hurbanovej ul., ale predsedom SVB som na Štefunkovej ul. To znamená, že potrebujem v priebehu dňa zaparkovať aj na Štefunkovej.

5.) Nikto sa na meste nevenuje problematike rozmiestnenia a počtu kontajnerov, ktoré nám zaberajú parkovacie miesta. Doslova chaotické je posledné rozmiestnenie hneďých kontajnerov. Tie sú zbytočne veľké a rozhádzané po chodníkoch i tráve. Prítom nikto neurobil žiadny prieskum na množstvo bioodpadu vyprodukovaného v obytných domoch.“

Autor: (red)

Rozhovor s bývalým komunálnym poslancom

Osobnosti

Ako sa v budúcnosti využije priestor medzi H. a D. Záturečím?

Peter Török

V Záturečí ľudia nemajú potrebné služby, nie je tu ani žiaden obchodný dom, vyzerá to, že do svojich obydľí chodia len prespávať. Ako to zmeniť? – bola prvá otázka, ktorú MN položili bývalému poslancovi MsZ za túto mestskú časť (2006 až 2018) Petrovi Törökov, ktorý žije v Záturečí už 27 rokov.

„Toto je zložitá téma, k tomu by sa lepšie vedeli vyjadriť urbanisti, tí by mali riešiť dané územie ako celok, vzhľadom na počet obyvateľov navrhnuť občiansku vybavenosť. Vyzerá to totiž tak, že po roku 1989 sa tu zastalo ako s výstavbou, tak aj so službami pre obyvateľov mestskej časti. Pokiaľ ja mám vedomosť, tak Záturečie malo byť podľa konceptu z čias minulého režimu najväčším sídliskom v Martine. Záturečie mi príde ako nedokončené, bez konceptu. Chýba tam toho viac.“

Priestor medzi Horným a Dolným Záturečím pod Kaštieľom je nevy-

Pešia plošina je naďalej v dezolátnom stave

užitý. Nemohol by práve tam byť park a taká spojnica medzi oboma časťami?

„Keďže som si daný priestor overil a zistil som, že patrí súkromnému vlastníkovi, nie som kompetentný sa k danej veci vyjadrovať. Toto by mohlo byť vecou rokovania medzi mestom Martin a vlastníkom daného pozemku. Nemyslím si však, že by majiteľ takéhoto lukratívneho pozemku pristúpil na vybudovanie oddychového parku pre blaho občanov mestskej časti Záturečie.“

Pešie plateau je naďalej v katastrálnom stave.

„Rád by som sa k tejto minulej téme, ktorú sme rozoberali v MN, vrátil. To, že je v havarijnom stave, som už spomenul minule. Medzitým sa asi niekto spamätal a dal opraviť aspoň schodisko z južnej strany. Zo severnej strany však ostalo v pôvodnom dlhodobo zničenom stave. Avšak je aj iný problém s ním. Na pochádznej časti plošiny prerastá tráva a iné rastliny vrátane buriny. Táto je zakorenená až pod kryciu vrstvu asfaltu a prežíva vo vlhkosti aj zimu, preto každý rok už na jar môžeme vidieť vegetačnú pochôdznu terasu. Koreňový systém tejto vegetácie

naruša hydroizoláciu plošiny, a preto je možné vidieť pretekanie vody po dažďoch cez konštrukciu plateau. Rovnako aj odvodňovacie vpuste sú zanesené nánosmi peľov a listov z tejto vegetácie a pri upchatí neplnia svoju funkciu, čím sa pri čoraz častejších privalových dažďoch nazbiera dažďová voda a vytápa nebytové priestory. V minulosti som vždy dohodol VPP-čkárov a títo mechanicky odstránili rastlinstvo, ktoré zjavne robí problémy danému plateau. Prečo to teraz nikto nerieši? Tejto problematike sa nikto z kompetentných nevenuje.“

K akej téme sa ešte chceš vyjadriť?

„Medzi ulicami D. Makovického a A. Mamateja (oproti potravinám Lipa) sa nachádza súkromný pozemok cca 5.000 m². O tento pozemok sa však majiteľ nestará, ako by sa mal. Tráva je vyrastená do cca metrovej výšky. Teraz v letnom období pôsobí nepriaznivo nielen na alergikov, ale aj na ostatných, nakoľko to hýzdí okolie. V minulosti som ako poslanec a predseda komisie životného prostredia často apeloval na vedenie mesta, aby vyzvalo vlastníka predmetného pozemku, aby tento udržiaval v zmysle zákona. Ani po viacerých urgenciách však nereagoval, preto bolo mesto nútené štyrikrát ročne daný pozemok pokosiť vo vlastnej rézii, čo činí približne 1920 eur ročne z rozpočtu mesta. A toto sa dialo niekoľko rokov po sebe. Prečo mesto tento pozemok už nevydržalo v zmysle zákona? Za toľko minútých peňazí, čo už mesto dalo do kosby tejto parcely, už mohol byť aj odkúpený, alebo exekvovaný. A aj takto sa tu nakladá s rozpočtom mesta Martin a financiami nás všetkých.“

Autor: (Fch)

Foto: pt

Svetozár Stračina

Hudobný skladateľ a folklorista (* 3. 12. 1940, Martin - † 26. 2. 1996, Bratislava) V r. 2019 ocenený ako Čestný občan Martina. Po štúdiách na Štátnom konzervatóriu v Bratislave navštevoval odbor hudobnej vedy na FF UK v Bratislave. Už počas štúdií písal scénickú hudbu v neprofesionálnych divadlách. Celoživotne sa orientoval na folklór a ľudové nástroje. Spolu s inými slovenskými hudobníkmi skladateľmi patrí k hudobnej histórii súborov Slovenský ľudový umelecký kolektív (SLUK) a Lúčnica, spolupracoval aj so Slovenským národným divadlom. Podpísal sa pod zvučku Folklórnych slávností pod Poľanou v Detve a má veľký podiel na zdokumentovaní slovenskej ľudovej hudobnej kultúry. Skomponoval hudbu k filmom Málka (1969), Pacho, hybský zbojník (1975), Sváko Ragan (1976), Vianočné oblátky (1977), Ako sa Vinco zaťal (1977), Noční jazdci (1981), seriál Alžbetin dvor (1986) a mnohým ďalším. Bol však nielen majstrom piatich čiar, ale aj tvorcom neformálnej zábavy. Celkove napísal hudbu k asi 200 filmom a TV inscenáciám, 130 programom Lúčnice a SLUK-u. Bol editorom mnohých gramoplatní a gramoalbumov zo slovenských folklórnych festivalov, ich nahrávky sa realizovali z jeho iniciatívy zásadne v rozhlasovom štúdiu v Banskej Bystrici. Okrem toho sa pravidelne zúčastňoval na rôznych folklórnych súťažiach na strednom Slovensku. Je považovaný za jedného z najvýznamnejších hudobných skladateľov na Slovensku v 2. polovici 20. stor. V roku 1996 odovzdal minister kultúry SR I. Hudec S. Stračinovi poctu Eugena Suchoňa za jeho vklad do slovenskej hudobnej tvorby. Pavol Barabáš o ňom nakrútil dokumentárny film Svetozár Stračina. V Martine sa Svetozár Stračina angažoval napr. za postupné budovanie skanzenu, je tu podľa neho pomenovaná ulica v Jahodníkoch.

Zdroj: osobnosti.sk, sluk.sk, foto: C. Bachratý

Na tomto súkromnom pozemku vyrástla tráva až do výšky auta

Osobnosti

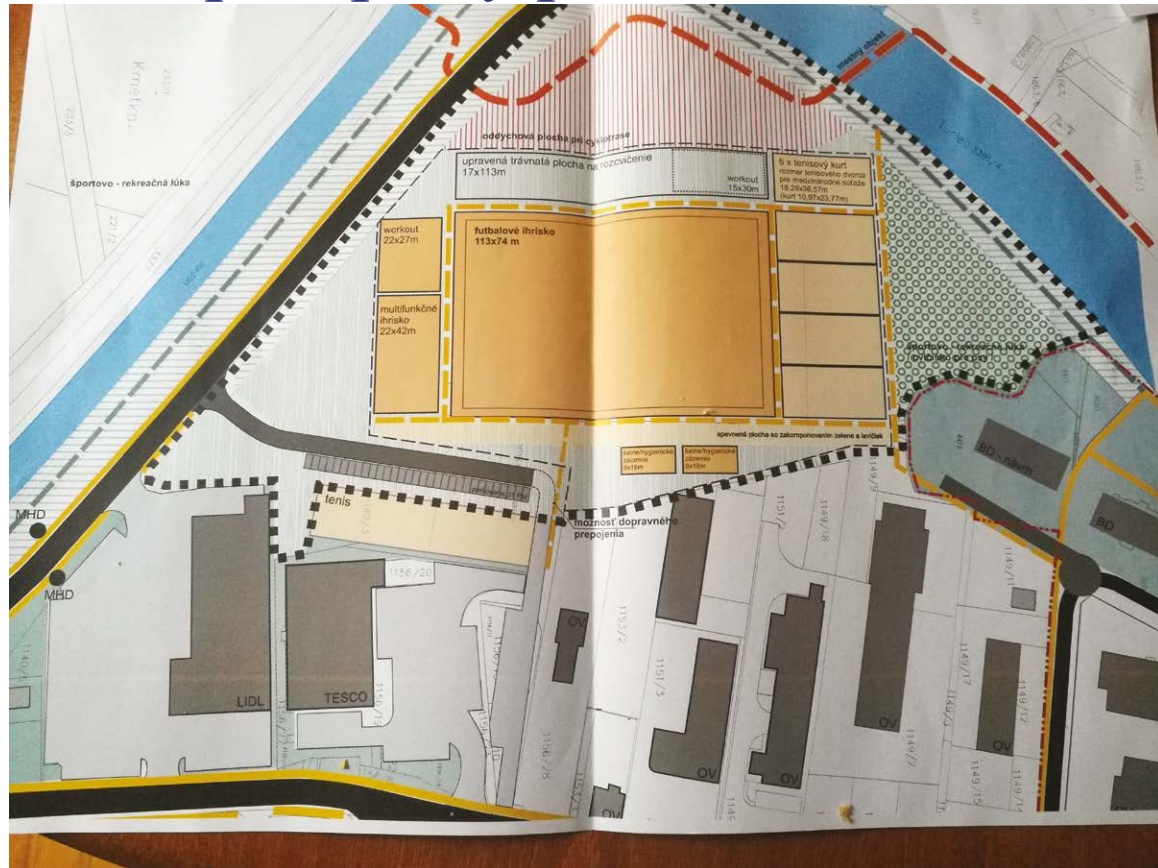
Lucia Hrivnák Klocová

Atletka, reprezentantka Slovenska (* 20. 11. 1983, Martin -). V roku 2013 bola ocenená titulom Čestný občan mesta Martin za reprezentáciu mesta, vynikajúce výkony, účasť na olympijských hrách a podporu mládežníckeho športu. Je najúspešnejšou slovenskou bežkyňou v ére samostatnosti Slovenska, venovala sa behom na 800 metrov a 1500 metrov. S atletikou začala účasťou na Turčianskych hrách mládeže. Bola juniorskou majsterkou Európy a juniorskou vicemajsterkou sveta v behu na 800 m. Zúčastnila sa na štyroch Olympiádach a šiestich majstrovstvách sveta, v zbierke má až päť medailí z vrcholných európskych a svetových podujatí. Jej trénerom je Pavel Slouka. V súčasnosti je členkou Atletického klubu ZŤS Martin (osem rokov pôsobila v Slávii UK Bratislava). Jedinú medailu z vrcholových podujatí získala dosiaľ na majstrovstvách Európy v atletike 2010 v behu na 800 metrov. V septembri 2017 ohlásila ukončenie kariéry. V auguste 2019 si v Brne na Memoriáli Josefa Sečkařa vyskúšala tisícku, po troch týždňoch tréningu za solidných 3:01,91. Od brnianskeho štartu neubehli ani dva roky a Lucia Hrivnák Klocová sa v máji 2021 opäť postavila na štart oficiálnych pretekov na atletickom ovále. V úvodnom kole ligy v Košiciach suverénne vyhrala tisícpäťstovku za 4:39,22 min s vyše 7-sekundovým náskokom (jej slovenský rekord zo semifinále OH 2012 v Londýne je o vyše 36 sekúnd lepší). Túto disciplínu bežala prvý raz od finále ME v Amsterdame 10. júla 2016, kde skončila na peknom 10. mieste. V posledných rokoch organizuje spolu s manželom preteky na 9 km, pre hobby bežcov Na Luciu s Luciou a je ambasádorkou viacerých podujatí a hnuť na podporu zdravého spôsobu života a pohybu.

Zdroj: atletika.sk, sportcenter.sk, mestskenoviny.sk

Foto: archív

Priekopa – plány pre občanov

Urbanistická štúdia športovo-re-laxačného využitia lokality Pažite v Priekope z dielne Útvaru hlavného architekta mesta Martin. Jej realizácia závisí od investičných priorit mesta, podpory poslancov a od záujmu (a prípadne i tlaku) občanov.

Stanislav Thomka

Bezpečnosť pre deti

Dostávame množstvo podnetov na hracie prvky a ich technický stav. Bezpečnosťou na detských ihriskách v meste

sa venujem už niekoľko rokov. Sám som navrhoval, aby sme v meste spravili veľký monitoring bezpečnosti, nakoľko pravidelne dostávam podnety s pokazenými detskými prvkami.

Prešli sme si celú Priekopu a spravili v nej pasportizáciu detských prvkov. Každú jednu šmykačku, hojdačku, kolotoč či preliezku sme odfoťili, pomerali, zhodnotili jej technický stav a bezpečnosť. Množstvo hracích prvkov musíme opraviť, vymeniť

a veľa z nich aj odstrániť. Prioritou musí byť bezpečná mestská časť pre naše deti. Verím, že to nie je len môj osobný pohľad, ale nájde sa nás medzi poslancami viac a budeme v rozpočte hľadať viac prostriedkov na hracie prvky. Tie certifikované a zároveň aj bezpečné sú totiž drahé a mestská časť nedisponuje finančnými prostriedkami na to, aby vedela vymeniť všetky nevyhovujúce ihriská za nové vyhovujúce.

SIM, Volgogradská a Pažite

Za príjemné spestrenie pre obyvateľom Priekopy, hlavne čo sa týka využitia detí, pokladám areál SIM, ktorý dali miestni dobrovoľní hasiči na čele s Lubomírom Vaňkom do poriadku. Z kedysi nevyužívaného priestoru spravili spoločenský priestor, ktorý má pre celý Martin obrovský potenciál a v ktorom by mohli vzniknúť aj tento rok nové atrakcie. (O niektorých sme už v MESTSKÝCH NOVINÁCH aj informovali - pozn. red.)

Na oplotenom ihrisku pri Výzbrojni požiarnej ochrany na Volgogradskej ulici sme začali rokovanie o odkúpení, resp. zámene pozemku, lebo časť

pozemku je v súkromných rukách. Práve pre tento dôvod nedokážeme zrekonštruovať túto poslednú časť ihriska, avšak verím, že tento pozemok časom získame a ihrisko sa bude môcť rozrásť.

Veľkú investíciu si bude vyžadovať aj futbalové ihrisko pri novej cyklotrase, v bezprostrednom okolí by mohli vyrásť tenisové kurty, vonkajšieho workoutové alebo parkúrové ihrisko, psie cvičisko s venčoviskom, alebo aj priestor pre plážový volejbal. Niektoré procesy trvajú dlho a brzdia nás hlavne financie a majetkovoprávne vzťahy, ale postupnými krokmi sa spoločne snažíme vytvárať priestor pre deti a mládež, aby služby v ich mestskej časti odzrkadľovali ich potreby.

Mojim osobným práním a zatiaľ nesplneným poslanceckým snom je veľké parkúrové ihrisko, nová bežecká dráha v areáli základnej školy J. Valaš'ana-Dolinského a veľké centrálné detské ihrisko pred základnou školou J. Valaš'ana-Dolinského.

Autor a foto: Stanislav Thomka, spracoval: (bk)

Koncepcia využitia kina Moskva dostala zelenú

Budova bývalého Amavetu je už niekoľko rokov opustená. Foto: l'ch

Pred pár dňami sa vo veľkej zasadacej konale ďalšie zasadnutie mestského zastupiteľstva (24. júna), na ktorom poslanci schválili celý rad uznesení, napr. aj uzatvorenie novej 15-ročnej nájomnej zmluvy na krytú plaváreň i letné kúpalisko medzi prenajímateľom mestom Martin a súčasným nájomcom Sunny Martin.

Zmluva je na dobu určitú – krytá plaváreň od 1. júla 2022 do 30. júna 2037 (ročný nájom 1650 eur), letné kúpalisko od 1. októbra 2022 do 30. septembra 2037 (ročný nájom 2200 eur). Nájomca sa zaviazal počas tejto doby zabezpečovať na vlastné náklady všetky udržiavacie práce a opravy vrátane technologických zariadení, ako aj zabezpečovať obe športoviská v prevádzkyschopnom stave. V rozprave, do ktorej sa zapojili viacerí poslanci, odznelo aj to, že do budúcnosti by mesto malo uvažovať o vybudovaní moderného areálu pre vodné športy na jednom mieste, napr. na Pltníkoch.

ZÁMENA

Väčšiu diskusiu vyvolal tiež bod, v ktorom išlo o to, že mesto by v rámci zámény nehnuteľného majetku získalo lepší prístup na pešiu zónu. Mesto by vymenilo budovu bývalého Amavetu (na Ul. V. Paulinyho-Tótha) a príslušné pozemky za pozemky medzi Ul. Pavla Mudroňa a Ul. 29. augusta. Súčasťou zámény bol aj doplatok za budovu vo výške 152 000 eur v prospech mesta. Toto uznesenie však poslanci neschválili. Podporili ho len ôsmi zo 16 prihlásených, pričom na schválenie bol potrebný súhlas 3/5 všetkých poslancov, čiže 19 členov MsZ.

ŠTADIÓN

Naopak, zastupiteľstvo odsúhlasilo návrh na zverenie nehnuteľného majetku mesta Martin (stavba atletický a futbalový štadión na Ul. Čsl. armády 1. etapa) vo veľkosti 1/2 celku, ktorá je vo vlastníctve mesta Martin, v obstarávacej cene 1 196 744,61 eur do správy SŠZMM. Mesto Martin realizovalo stavbu v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom pri Spojenej škole v Martine.

DOTÁCIE

Poslanecký zbor schválil poskytnutie dotácie z rozpočtu mesta Martin v zmysle VZN č. 131 pre športové kluby – 2. pilier – vo výške 110 000 eur. Z tohto balíka získali z kolektívnych športov najviac peňazí MŠK Format Martin 36 991 eur, MHA Martin 27 977 eur, MHÁK Martin 10 422 eur a THA Martin 7410 eur. Z individuálnych športov sú na tom najlepšie Plavecký klub Martin (7056 eur), AK ZŤS Martin (5383 eur) a Judo Club ZŤS Martin (3344 eur).

ZMENY

Poslanci schválili zmeny členstva vo Výbore pre audit mesta Martin (Ing. Martu Jakobovičovou nahradí Ing. Ľubica Moravcová). Zmena nastala aj v kultúrnej komisii pri MsZ, z ktorej plénum odvolalo Milana Ftoreka (namiesto neho zvolili Igora Váleka). Zastupiteľstvo ešte odsúhlasilo delegovanie zástupcov zriaďovateľa do Rady školy pri ZŠ Jozefa Kronera v Martine v ďalšom funkčnom období rady školy v zložení: Marína Gallová, Martin Kalnický, Pavol Stach a Štefánia Rakovanová. No a do správnej rady Centra kultúry Martin zvolilo Zitu Sekerkovú a Martína Lechana.

ŠTÚDIA

Zaujímavou témou schôdze bol bod „Koncepcia využitia kina Moskva“, ktorú spracoval a vo forme overovacej štúdie predstavil ÚHA mesta Martin. Cieľom komplexného riešenia je vytvoriť moderný multifunkčný stánok s variabilitou priestoru, kde sa budú môcť uskutočňovať rôzne kultúrne, spoločenské, športové a reprezentatívne podujatia. Nové kultúrne centrum, ktoré možno rozdeliť na niekoľko samostatných blokov, by tiež vytváralo adekvátne pracovné prostredie štyrom inštitúciám. Poslanci jednomyselne odsúhlasili overovaciu štúdiu „Koncepcia využitia kina Moskva“. Zároveň uložili prednostovi MsÚ Jánovi Žilovi zadať vypracovanie projektovej dokumentácie v zmysle preloženej štúdie, ktorá bude slúžiť ako podklad pre ďalšie fázy projektu.

SPRÁVA

MsZ v ďalšej časti schôdze zobralo na vedomie informatívnu správu o stave pripravenosti Centra sociálnych služieb a zariadenia opatrovateľskej služby v mestskej časti Podhája (aktuálny stav: je vypracovaná projektovej dokumentácia pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie, bolo vydané územné rozhodnutie a bola podaná žiadosť o stavebné povolenie, stavebné konanie malo byť 2. júla 2021, je vybraný zhotoviteľ stavby a uskutočňuje sa príprava podkladov pre žiadosť o úver zo Štátneho fondu rozvoja bývania) a Centra sociálnych služieb mesta Martin na Škultétyho ul. (aktuálny stav: je vypracovaná projektovej dokumentácia pre územné rozhodnutie, spracováva sa projek-

tovej dokumentácia pre stavebné povolenie a je podaný návrh na vydanie územného rozhodnutia).

IMANIE

Členovia zastupiteľstva dali zelenú aj zvýšeniu základného imania obchodnej spoločnosti Dopravný podnik mesta Martin z pôvodnej výšky 30 000 eur na celkovú výšku 330 000 eur, ako aj poverili martinského primátora Jána Danka, aby na VZ DPMM hlasoval za navýšenie základného imania peňažným vkladom mesta Martin vo výške 300 000 eur.

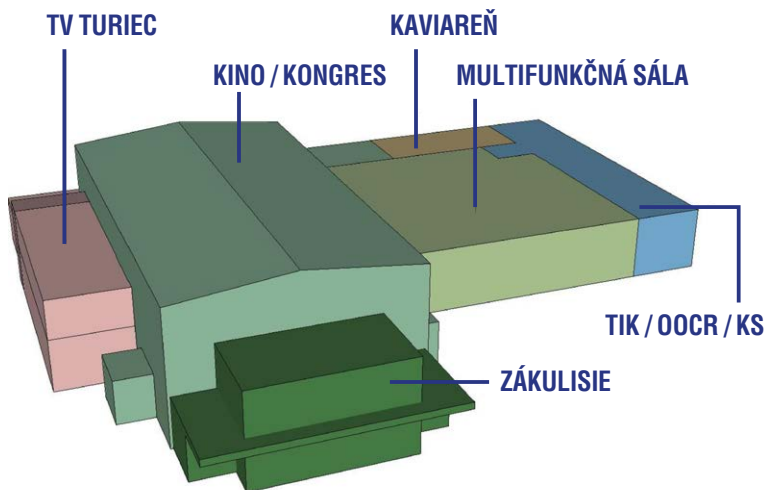
PRÍSPEVOK

Poslanci ešte schválili poskytnutie mimoriadneho členského príspevku pre Oblastnú organizáciu cestovného ruchu Turiec každoročne z účelovo vyčlenenej položky v rozpočte mesta Martin vo výške 50 % vybratej dane za ubytovanie za predchádzajúci kalendárny rok.

INÉ

MsZ si osvojilo stanovisko mestskej rady (MsR), ktorá neodporučila takú partnerskú formu spolupráce so Žilinou ako kandidátskym mestom na EHMK 2026, ktorá by mala dopad na rozpočet mesta Martin. Poslanci ešte schválili aj plán práce MsR a MsZ na 2. polrok 2021. Zasadnutia zastupiteľstva sa budú konať tradične vo štvrtky – 26. augusta, 30. septembra, 28. októbra, 25. novembra a 16. decembra. Mimo tohto plánu by sa poslanci mali stretnúť na schôdzi aj 15. júla 2021.

Autor: Ľubomír Chochula

Koncepcia využitia kina Moskva, navrhovaný stav. Zdroj: ÚHA Martin

Mobile College - 30 rokov symbol kvalitného jazykového vzdelania

- Najstaršia a najväčšia jazyková škola v Turci a najstaršia súkromná škola v regióne
- Kolektív školy má 5 interných pracovníkov a 15 lektorov
- Hlavné jazyky: angličtina a nemčina, okrem toho francúzština, ruština, španielčina, taliančina
- Ročne 550 – 620 poslucháčov
- Za 30 rokov existencie približne 18 000 absolventov

Mária Smáková

Mgr. Mária Smáková, riaditeľka školy: - My sme v princípe už 30 rokov existencie ako škola malí, ale budúci školský rok oslavíme 30 rokov, čo sme zaradení v sieti škôl MŠ SR. Zároveň sme v Turci aj jediná jazyková škola s oprávnením vykonávať štátne jazykové skúšky (v Žilinskom samosprávnom kraji sú len dve školy s takýmto oprávnením), v dôsledku čoho máme veľmi širokú spádovú oblasť. Našich 550 - 620 poslucháčov je veľmi slušný počet, ktorý možno prirovnať k počtu žiakov bežnej martinkej ZŠ.

Po novembri 1989 nastal hlad po jazykovom vzdelaní a veľmi rýchlo sa ukázalo, že aj opodstatnený. Dnes je už na tomto trhu aj v Martine konkurencia. Ako ju zvládnete?

Ing. Mária Temniaková, manažérka: - Konkurencia je rozmanitá. No mnohé iné jazykové školy vlastne nemajú viaceré atribúty pre označenie „škola“; kým my musíme splňať množstvo legislatívnych nariadení, aby sme mohli toto označenie používať. Konkurenciu v rámci jazykových kurzov vnímame hlavne v angličtine, prípadne nemčine, ale ostatné jazyky nie sú v Martine až také rozšírené. Od konkurencie sa odlišujeme hlavne tým, že ponúkame kurzy slovenčiny pre cudzincov ako aj kurzy francúzskeho, španielskeho, ruského a talianskeho jazyka na viacerých úrovniach. Silnou konkurenčnou výhodou je aj to, že naši poslucháči majú možnosť bezplatne získať osvedčenie o dosiahnutej jazykovej úrovni a v prípade záujmu vykonať štátnu jazykovú skúšku na úrovni B2 alebo C1.

Zaujala ma ruština a slovenčina pre cudzincov...

M. Smáková: - Slovenčina pre cudzincov je veľmi žiadaná. Máme tu cca 280 medikov, ktorí potrebujú slovenčinu, aby mohli absolvovať prax v zdravotníckom zariadení a dorozumieť sa s pacientom. Prvý rok je zameraný na štúdium slovenčiny

vo všeobecnosti a od druhého ročníka sú hodiny zamerané na odbornú terminológiu. Dva roky slovenčiny sú pre medikov povinné, ale mnohí dobrovoľne pokračujú v štúdiu.

Máte aj iné typy kurzov?

M. Smáková: Zastrešujeme aj jazykové vzdelávanie pre firmy, napr. Volkswagen, kde okrem nemčiny prebiehajú aj kurzy slovenčiny pre top manažment, a poskytujeme aj jazykovú prípravu pre študentov duálneho vzdelávania. Ako škola v sieti škôl máme – okrem štátnic - oprávnenie vydávať aj potvrdenia o úrovni ovládania cudzieho jazyka napr. pre naše opatrovatelky v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku.

Ako sa prejavil covid v takej špecifickej škole, ako je jazyková?

M. Smáková: - V septembri minulého školského roka sme zaznamenali pokles v počte študentov, ale prepád medzi zimným a letným semestrom bol minimálny. V dôsledku pandemickej situácie sme naše kurzy viedli online, za čo patrí veľká vďaka našim lektorom, ktorí to zvládli majstrovsky, o čom svedčí aj nemálo mailov od spokojných poslucháčov. Dokonca vznikol dopyt po pokračovaní v online forme vzdelávania. Pandémia nás naučila, že aj online formu vzdelávania možno považovať za plnohodnotnú a už aj v tomto školskom roku sme mali práve vďaka tomuto typu kurzov poslucháčov z Oravy, Kysúc, východu, neho-

voriac o zahraničných študentoch medicíny, pri výučbe ktorých sme boli v spojení naozaj s celým svetom - od Seychel až po Island. Preto sme sa od septembra rozhodli zaradiť online kurzy do našej ponuky a možno sa stane reálnym aj tzv. hybridné vzdelávanie (časť poslucháčov bude na hodine prezenčne a časť online). Vďaka stabilnému tímu lektorov, ktorý pozostáva z odborníkov z dlhoročnou praxou, vieme garantovať kvalitu jazykového vzdelávania či už v prezenčnej alebo online forme.

Mária Temniaková: - Pred 2 rokmi sme sa presťahovali do vyhovujúcejších priestorov na Ul. Pavla Mudroňa, no, žiaľ, v dôsledku pandémie sme v týchto priestoroch neodučili ešte ani jeden celý školský rok. Aktuálna poloha školy je veľmi dobrá, priestory sú svetlé, vysoké, teplé, slnečné a tiché. Veríme, že v nasledujúcom školskom roku budú naše nové priestory naplno využité. Covid narobil veľké škody aj v jazykovom vzdelávaní, v dôsledku čoho je momentálne na trhu práce veľa ľudí, ktorí potrebujú zvýšiť svoje jazykové znalosti a my vieme garantovať, že počas jedného školského roka sa poslucháč o tú jednu úroveň posunie. **Autor: (bk), foto: Peter Temniak**

Ohromný, ale desaťročia nevyužitý a nerozvíjaný potenciál

Dokončenie zo strany 5.

Budiček pre občanov

Ja sa vôbec nedivím ľuďom, ktorí zorganizovali to trúbenie – to sú všetko akty zúfalstva, to sa deje, keď ľudia už nevedia, ako... No to nie je budiček pre funkcionárov, ale pre voličov! Všetkých sa nás to týka! Vyspelá spoločnosť je predsa o tom, že všetci sa zaujíname. Ale my v komunite nežijeme: nežijeme spolu.

Faktom je, že Podháj a Stráne sú ako malé niekoľkotisícové mesto, – ale nebolo tak budované a dodnes sa tak nebuduje.

O to viac ma zaráža, že poslanci nijako nerozvíjajú ten potenciál. Začnime hoci Turcom – chodia tam húfy ľudí, a my tam nevieme vybudovať žiadnu infraštruktúru. Ak sa podarí dať do poriadku

to námestie, ľudia budú len radi! A môžeme ľudí potiahnuť cyklotrasou hore – ved' Hollého ul. má šírku, že tam pokojne môžeme urobiť cyklopruhu.

Ako myslieť pozitívne?

Čo teraz považujem na Podháji – Stránach za najväčší problém? Tu nie je jeden taký „vred“. Pribudli desiatky domov, dovoľujeme územie zahusťovať, ale mesto už potom občanom neposkytlo vôbec nič. Infraštruktúra pre život je z 80. rokov minulého storočia. Zrekonštruovala sa časť Hollého ul., ale nik nemyslel na jej predĺženie Ul. hrdinov SNP na chodníky. Možno by to chcelo pozinkované rošty, údržbovo prístupné, zábradlie, LED-osvetlenie..., aby to splňalo STN. Možno by projektant povedal: Nejde

to, ibaže by sme šli do súkromných pozemkov – no dobre, čie sú? Podme s nimi rozprávať. Ale to sa neudialo. Počul som o zámere zjednosmerniť v hornej časti Ul. hrdinov SNP - dve úzke cesty by boli viac ako jedna širšia a zmestili by sa tam aj chodníky.

Keď to zhmiem, na Podháji-Stránach nejestvuje jeden vypuklý bod, všetko je rovnako zlé. Prítom ja sa stále snažím pozeráť na všetko pozitívne. Stráne nám na to ponúkajú kopec možností – sme aj rovinka, aj kopček aj les, ktoré sídlisko má túto možnosť?

Autor: Roman Adamják, spracoval a foto: (bk)

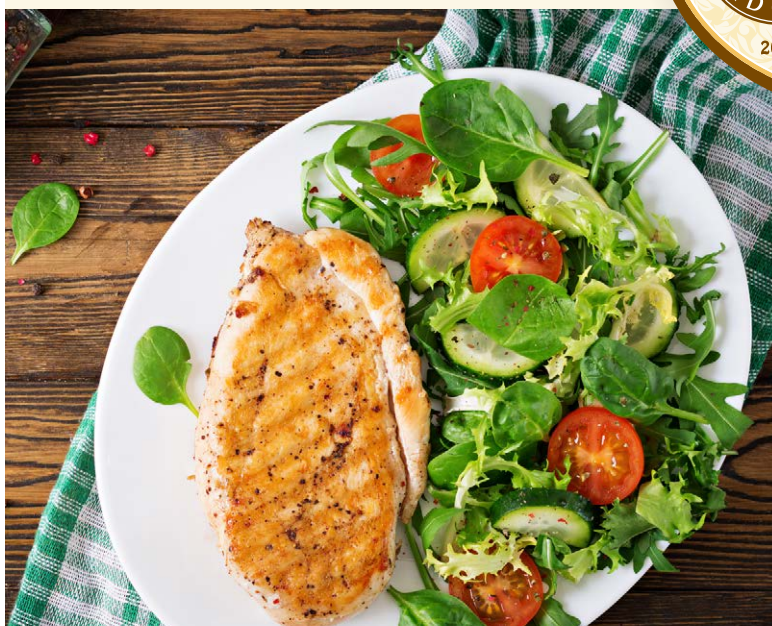

Konečná MHD, nezodpovedajúca poloha Stráni ako východiska na Hle

● **reštaurácia otvorená**
interiér & nová terasa

● **hľadáme chyžnú**
s praxou

Milí zákazníci,

plánujete rodinnú oslavu, posedenie s priateľmi, firemnú akciu?
V Penzión Ladoveň Vám ponúkame širokú ponuku jedál v príjemnom rodinnom prostredí. Každú Vašu požiadavku sa snažíme splniť pri osobnom stretnutí. Vám, ktorí ste viac zaneprázdnení, ponúkame pár návrhov. V prípade otázok nás neváhajte kontaktovať osobne, prípadne mailom info@penzionladoven.sk, či telefonicky +421 910 966 966.

PREDJEDLÁ (napríklad):

- Caprese s ovčím syrom, bazalkové pesto, pečené orechy
- Domáci posúch s bryndzovou penou, kaviár z balsamicového octu s červenou cibuľou
- Carpaccio z bravčovej panenky, tuniaková majonéza
- Anglický roastbeef na rukolovom šalátiku
- Tartar z lososa, uhorkové juliene

POLIEVKY (napríklad):

- Hovädzie consomme s cestovinou, kúsky mäska a zeleniny
- Paradajková s bazalkou a mozzarellou
- Hráškový krém so slaninkovým chipsom a mliečnou penou
- Zelerové cappuccino s modrým syrom
- Fazuľovica s kúskami údeného karé

HLAVNÉ JEDLÁ (napríklad):

- Kuracie prsia plnené „baby“ špenátom, cesnakom a údeným syrom, gorgonzolová omáčka
- Bravčová panenka SOUS – VIDE s dijonskou omáčkou
- Bravčová kotleta s hribovým ragú
- Steak z hovädzej sviečkovej s maslovou „baby“ zeleninou
- Steak z lososa s holandskou omáčkou a pečenou špargľou v slaninke

PRÍLOHY (napríklad):

- Dusená ryža, krémové rizoto
- Domáce hranolky, domáce americké zemiaky
- Pečený zemiak v alobale s pažitkovým dipom
- Pučené zemiaky s cibuľkou
- Gratinované zemiaky s parmezánom
- Grilovaná zelenina

DEZERTY (napríklad):

- Tiramisu
- Panna cotta s jahodovým coulisse
- Šatôčky z lístkového cesta s horúcim ovocím a vanilkový šodó
- Domáce slivkové pirohy so slaným karamelom a orieškovým maslom
- Domáca štrúdlia rôzne druhy

... a samozrejme mnoho ďalších. Tešíme sa na Vás, aby sme Vám mohli popriať u nás Dobrú chuť a príjemnú zábavu.

Odborný príspevok do verejnej diskusie o novom parkovacom systéme a jeho súvislostiach

Ako by malo vyzerat' zavádzanie regulácie parkovania?

Ing. Milan Veterník, PhD. - Pracuje ako vedúci oddelenia inteligentnej mobility v slovenskej spoločnosti s celosvetovou pôsobnosťou v oblasti Smart Cities. Inžiniersky titul získal v odbore Dopravné inžinierstvo, v roku 2018 úspešne ukončil doktorandské štúdium so zameraním na Integrované dopravné plánovanie. Počas štúdia absolvoval stáž na oddelení dopravného plánovania v Drážd'anoch a takisto popri štúdiu pôsobil na Útvare hlavného architekta mesta Martin, kde sa zaoberal koncepčnými a strategickými dokumentmi v oblasti dopravného plánovania. Je rodený Martinčan, tu aj žije a pracuje.

Milan Veterník

Na úvod trochu nadhľadu a súvislostí: Ako vy odporúčate vidieť problém parkovania z nadhľadu, v širších súvislostiach a s uplatnením

odborného prístupu a zahraničných skúseností?

- V prvom rade, je veľmi potrebné oceniť vedenie mesta Martin, že našlo odvahu otvoriť viaceré dôležité, no politicky nepopulárne témy v oblasti dopravy, ktoré boli doteraz zanedbávané. Tieto problémy by nás skôr či neskôr dobehli, a teda čím skôr sa začne na tom pracovať, tým lepšie.

Na základe zahraničných skúseností je integrovaný prístup k plánovaniu dopravy pozitívnym spôsobom, ako ovplyvniť súčasné plánovanie a poskytovanie dopravných systémov na udržateľnejšie. Tento spôsob sa osvedčil v rôznych krajinách ako napr. Nemecko, Francúzsko, Rakúsko, Dánsko, Švajčiarsko, Austrália či mnohých ďalších. Integrované dopravné plánovanie berie do úvahy kľúčové dopravné problémy, ako je prepojenie dopravného systému, interakcie medzi dopravou a územným plánovaním, bezpečnosť dopravy, dopravné zápchy či parkovanie.

Cieľom integrovaného dopravného plánovania je nielen vytvoriť vhodnú a bezpečnú, ale aj prepojenú dopravnú infraštruktúru pre rozličné druhy dopravy, ako in-

dividuálnu tak aj pre nákladnú, verejnú, cyklistickú či pešiu dopravu.

Dopravný systém funguje podobne ako ľudské telo; ak niektorý orgán (druh dopravy) zlyhá / skolabuje, problém sa prejaví skôr či neskôr v celom tele (meste). Každá zmena v jednom druhu dopravy ovplyvňuje iný, a teda, ak bude správne nastavený parkovací systém, MHD a mesto začne výraznejšie podporovať pešiu a cyklistickú dopravu, tak minimálne zastavíme stále narastajúci počet vozidiel na cestách. Naopak, ak postavíme viac parkovísk, nové cesty, tak sa opäť zaplnia, tak ako to bolo vždy počas posledných niekoľko desiatok rokov.

Ako by teda malo vyzerat' zavádzanie regulácie parkovania?

- Proces zavádzania regulácie parkovania je veľmi náročný a nedá sa spraviť zo dňa na deň. Dôležité je teda vykročiť správnu nohou.

Existujú určité pravidlá, resp. odporúčania, podľa ktorých by sa malo postupovať, a je potrebné nevynechať ani jeden z nasledujúcich bodov:

1. Určiť projektového manažéra a tím pracovníkov zavedenia riadenia parkovania.
2. Komunikovať o potrebe riadenia parkovania s verejnosťou.
3. Zaznamenať skutočný stav v teréne a potreby typu riadenia parkovania.
4. Pripraviť všeobecne záväzné nariadenie.
5. Naprojektovať dopravné značenie a úpravy v uliciach.
6. Obstaráť tovary a služby potrebné pre riadenie parkovania.
7. Spustiť riadenie parkovania.
8. Kontrolovať dodržiavanie dopravného značenia a VZN.
9. Pozorovať správanie sa dopravy, napĺňanie cieľov riadenia parkovania a vykonávať potrebné úpravy.

Komunikácia s verejnosťou je už ako bod 2 – už to mi naznačuje, že je dôležitá. Je to nevyhnutnosť, alebo len „nutné zlo“?

- Presne: komunikácia a zapojenie verejnosti od začiatku až po koniec celého procesu sú nevyhnutné. Samozrejme, je to pre samosprávu omnoho náročnejšie, lebo potrebujú spracovať množstvo podnetov (a treba povedať, že mnoho z nich aj nezmyselných), ale v konečnom dôsledku je to vždy výhra pre každú stranu – spokojný je občan

a spokojná je i samospráva.

Je nevyhnutné aj neustále informovať verejnosť o plánoch – no dopredu, nie až vtedy, keď už je rozhodnuté a je „po všetkom“. Vtedy sa totiž stane to čo v Martine – dovoľím si povedať, že tu hovoríme až o vzbure, čoho výsledkom sú aj protestné trúbenia a pod.

Celý ten postup vyzerá veľmi zložito. Ktoré ďalšie body sú ešte dôležité?

- Každý jeden z nich je veľmi dôležitý, napr. každý projekt potrebuje mať svojho pána – koordinátora / manažéra. Ten to musí mať pevne v rukách a spoločne so svojím tímom musí vedieť zodpovedať na každú otázku.

Ako bude systém parkovania nastavený, sa odvíja od bodu 3, a teda je potrebné poznať súčasný stav.

Ten je možné zistiť veľmi jednoducho – počítať vozidlá v uliciach a porovnať ich s počtom riadnych parkovacích miest. Najjednoduchším spôsobom je záznam evidenčných čísel vozidiel v určitom časovom intervale počas dňa a tiež večer a skoro ráno. Počítajú sa vozidlá parkujúce na vyznačených miestach aj mimo nich. V prípade sídlisk sa odporúčajú zaznamenávať vozidlá aj podľa typu (osobný automobil, dodávka, motocykel...) a okresu, kde je vozidlo evidované.

Ako príklad môžem uviesť prieskum statickej dopravy, ktorý robila študentka Žilinskej univerzity v rámci svojej bakalárskej a diplomovej práce pre vybranú lokalitu v mestskej časti Ľadoveň. Prieskum bol vykonaný v časových intervaloch 5:00, 7:00, 9:00, 13:00, 15:00, 17:00 a 21:00), a to v jeden typický deň pracovného týždňa (štvrtok) a jeden víkendový deň (nedeľa). Tu je základný prehľad toho, čo je minimálne potrebné zaznamenávať pri vykonávaní prieskumu statickej dopravy:

- vhodný spôsob parkovania
- nevhodný spôsob parkovania
- vozidlá stojace na vyhradených parkovacích miestach
- celkový počet vyhradených parkovacích miest
- zaparkované vozidlá po okresoch
- zaparkované vozidlá podľa typu vozidla.

Získané údaje o počte vozidiel je potrebné porovnať s reálnym počtom legálnych parkovacích miest v lokalite, ktorá bola analyzovaná.

V Martine boli však porovnané legálne

parkovacie miesta s počtom registrovaných vozidiel v meste Martin, čo nedáva informáciu o reálnej situácii pred „panelákmi“ v jednotlivých časoch počas dňa a noci.

Samozrejme, ani zrealizovaním všetkých 9 bodov a spoplatnením parkovania sa práca nekončí. Systém parkovania treba sledovať a reagovať na zmeny, ktoré sa prirodzene objavia. Treba tiež počítať s prirodzenou snahou motoristov hľadať spôsoby, ako systém obísť, alebo zneužiť niektorú z náležitostí VZN a nastavených pravidiel.

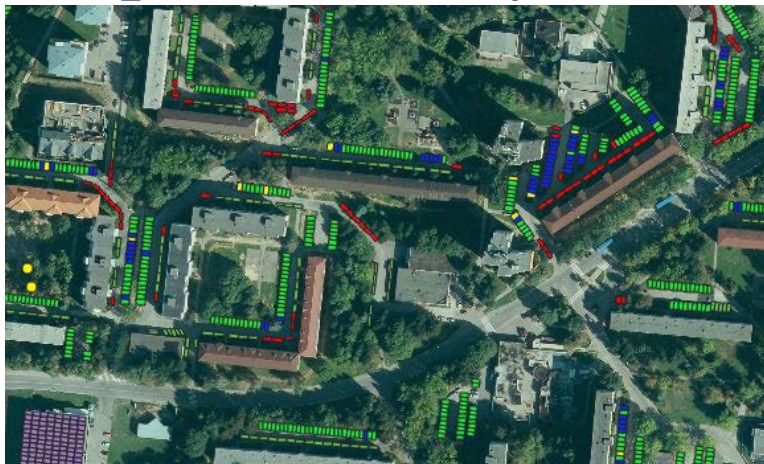
Záverečné odporúčania:

- Zlepšiť PRAVIDELNÚ komunikáciu s občanmi, či už zo strany mesta alebo aj spoločnosti Turiec, a. s., (je potrebná obojsmerná komunikácia s reakciami a vysvetľovaním, nie len oznamovanie už hotovej veci), hlavne na sociálnych sieťach. – Či chceme alebo nie, je to v súčasnosti jeden z najlepších komunikačných kanálov.
- Vykonať riadny prieskum parkovania na všetkých sídliskách (minimálne podľa vzoru spomenutej bakalárky a diplomovky, prípadne poskytnem podklady, ako sa má takýto prieskum robiť).
- Význačiť a oznámiť parkoviská, ktoré nebudú spadať pod reguláciu parkovania na sídliskách (záchytné parkoviská).
- Zmeniť navrhovaný poplatok pre návštevy – namiesto toho vyčleniť určitý počet hodín pre návštevy (v prípade, že sa prekročí, potom by sa už muselo platiť).
- Vytvoriť riadny časový plán zavádzania parkovacej politiky v Martine s jasnou štruktúrou, informáciami a sprístupniť verejnosti (kedy a čo bude zavedené, od kedy platné, ako sa to bude kontrolovať a pod.)
- Zriadiť oddelenie mobility, prípadne na začiatok aspoň pracovnú pozíciu referent pre mobilitu / vedúci odd. mobility
- Regulácia parkovania nemusí vždy znamenať aj spoplatnenie parkovania.

(Poznámka redakcie: V nasledujúcich vydaniach MESTSKÝCH NOVÍN pripravujeme ďalšie materiály na tému parkovania a vôbec, dopravy v Martine.)

Pripravil: Michal Beňadik

Pasportizácia by ušetrila mestu nemálo financií

Detail mapy na Ladovni. Pasportizácia by mestu ukázala, kde sú rezervy

Plánované zmeny v parkovacom systéme vyvolali vo verejnosti vlnu nevôle a nesúhlasu. Kritika občanov, petícia a automobilový protest pred mestským úradom mali svoje opodstatnenie, ale konštruktívnejšie sa k problému postavil obyvateľ mestskej časti Ladoveň Miroslav Lalík.

Keďže Miroslavovi Lalíkovi nesedeli údaje o parkovacích miestach, ktoré zverejnila Turiec, a. s., podujal sa v spolupráci s poslancom Marekom Belákom urobiť pasportizáciu Ladovne, čo sa týka parkovania. M. Lalík

pre MN povedal: „Prvým krokom bol zber údajov (evidencia parkovacích miest). Prešiel som si celú mestskú časť, aby som zistil, koľko áut parkuje a kde. Následne som vytvoril mapu, do ktorej som to zakreslil. Vychádzal som z ortofoto mapy SR, ktorá je voľne použiteľná, a použil som program QGIS. Takáto mapa (na základe pripomienok občanov ju možno okamžite aktualizovať) je dobrým východiskom k riešeniu problému. Pasportizácia celého Martina by mestu ukázala, kde sú rezervy, a pomohla by ušetriť množstvo financií. Veľkým nedostatkom je neporiadok s pozemkami. Keby mesto

- Parkovacie miesta - Oficiálne
- Voľné
- Prenajaté
- ZŤP
- Parkovacie miesta - Neoficiálne
- Parkovanie zakázané
- Hromadné garáže
- Garáže
- Mobilniár, inventár (ukážka)
- Ortofoto
- OpenStreetMap

malo takúto mapu už spracovanú, Martinčania by videli, aký je problém s parkovaním. A potom by zrejme k celej záležitosti pristupovali inak. Ale nie, mesto necitlivo prišlo s novou parkovacou politikou, čo verejnosť, ktorá bola nedostatočne informovaná o týchto zmenách, samozrejme, pobúrilo. Netvrdím, že nám netreba parkovací dom, ale spoločnosť Turiec, ktorá prevádzkuje parkovanie v meste, vyrukovala s chybnými číslami. Podľa nich chýba na Ladovni 1400 parkovacích miest, čo nie je pravda. Napr. keď som robil evidenciu, kreslil som aj garáže, lebo niektorí ich vlastníci parkujú pred bytovým domom. Zakresľovanie do mapy a pasport odhalí kopu nedostatkov. Nielen, čo sa týka pozemkov, ale aj ďalších vecí. Preto som presvedčený o tom, že mesto by parkováciu

konceptu malo pripraviť odznovu a na profesionálnejšej úrovni.“

M. Lalík vytvoril aj aplikáciu, prostredníctvom ktorej by sa celkom pohodlne dalo objednať si parkovacie miesto.

„Mohlo by to byť súčasťou budúcej mestskej aplikácie, kde by registrovaný záujemca nemusel písať žiadne maily, ale stačilo by kliknúť na to parkovacie miesto, ktoré si chce objednať.“

Mesto po reakcii nespokojných Martinčanov pozastavilo celý proces zmien v parkovaní s cieľom vylepšiť ho. Poslanec M. Belák sa pre MN vyjadril nasledovne: „V tejto fáze, v akej sa nachádzame, by bolo najlepšou možnosťou návrat na začiatok. To znamená zrušiť decembrové dodatky. Keby sme Martinčanom vysvetlili problém s parkovaním komplexne, spravili poriadnu evidenciu, vytvorili presnú mapu, kde by si mohli pozrieť, koľko parkovacích miest je k dispozícii a koľko ich chýba, skôr by sa zmierili aj s určitou formou spoplatnenia. O cenníku by sme sa mali začať baviť, až keď sa dohodneme na stratégii. Žiaľ, mesto pokračuje v tom, čo začalo.“

Pritom mesto by z kompletnej pasportizácie získalo dodatočné zdroje, odstránil by sa chaos v evidencii a bol by to účinný prostriedok proti čiernym stavbám i daňovým únikom.

Autor: Ľubomír Chochula

LECHAN-noviny

Poetické prehánky

Čečina, čečina, zelená čečina,
prečítaj si MESTSKÉ NOVINY
die-diev-dievčina,
nebudeš v práci, cez víkend
ani v posteli nečinná.
Ťuhája!

**Dvaja z Podhája pri konzumácii májovej bryndze
cez sviatok práce**

Žena: - Ty ma už nemáš rád. Stále čumiš len do tých krížoviek.
Povedz mi konečne aspoň v máji niečo pekné!
Muž: - Na koľko písmen?

Fíha, kniha. Alias: Láskavá literatúra

A. Sládkovič: Marihuana
W. Shakespeare: Reuma a Júlia
I. Stodola: Gorbačova žena
J. Verne: Päť týždňov na lone
J. Král: Zakliata panna vo Váhu a divné manko

Sexforizmy

x Platonická láska je, keď žena miluje muža kvôli jeho platu.
x Jej zásada: zasa dá.
x Úzkoprsá žena sa nevie k ničomu vyňadriť.

POVRÁVKY Petra Mišáka

Súdne osudy

Lahko sa v tom stratiť:
nevina, či vina?
Zákon stále platí.
Pre každého inak.

Kvalitatívny posun

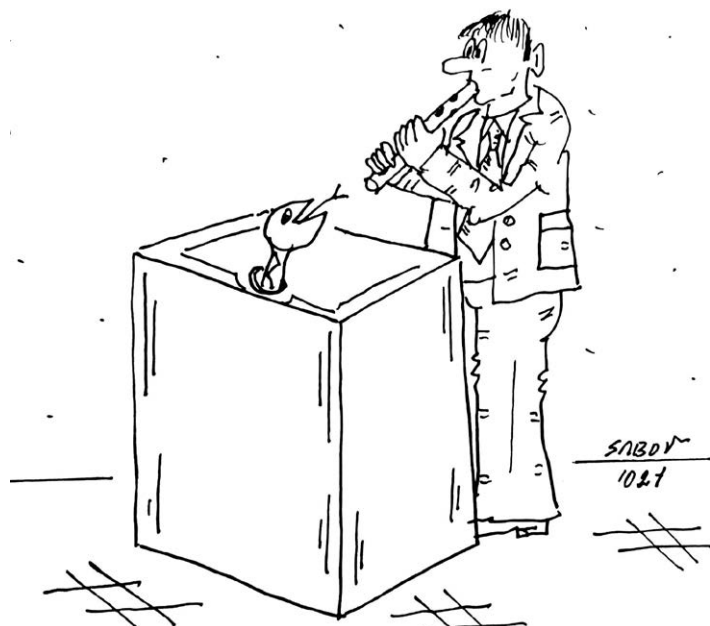
Už sme zase trochu d'alej.
Aspoň daktori.
Nenosíme rúška, ale
respirátory.

Moderátori

Mať pre jazyk sluch a cit
kumšt je sakramentský.
Čo vám bráni, Slováci,
vrvieť po slovensky?

Krčmový prosbopis

Kedyže mi, Bože, vrátiš
ten prekrásny život,
keď som mával na raňajky
ruslíky a pivo?

POSMEŠNÍKY Ondreja Nagaja

EURONÁTLAKY

Darmo by si sa
kamarátiť chcel,
keď nariadenia ti,
kto je nepriateľ.

BEZ ÚNIKU

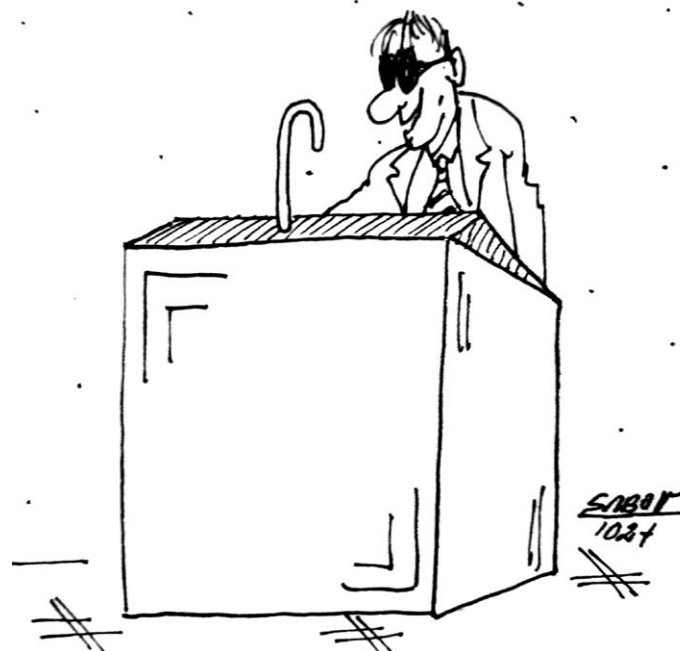
Nepomôžu
ani Lurdy,
ak zavládnu
haraburdy.

NA ŠPICI

Je to vraj nádherný
pocit
byť neobmedzený
v moci.

SOCIÁLNY PROGRAM

Samozrejme,
že podporíme ochotne,
no nie z mojich miliónov
na konte.

Letné kúpalisko Sunny Martin otvorilo svoju náruč

Letné kúpalisko Sunny Martin je už otvorené. Foto: Ich

„Rozhodli sme, sa, že po dobrých skúsenostiach z minulej letnej sezóny budeme pokračovať v tom, čo sme pred rokom rozbehli. Aj tentoraz môžu návštevníci počas prázdnin využívať nielen kúpalisko, ale aj plaváreň, čo je v prípade nepriaznivého počasia vhodná alternatíva. Keďže obe zariadenia fungujú v lete súčasne, každý má na výber, kam sa vyberie, čím vychádzame verejnosti v ústrety,“ uvádza úvodom pre MN prevádzkar letného kúpaliska a krytej plavárne Sunny Martin Slavomír Smik.

Spoločnosť Sunny Martin (prevádzkuje letné kúpalisko od roku 1994) pripravila aj napriek horšej finančnej situácii, ktorá je spôsobená dopadmi koronakrízy, všetko potrebné na to, aby tohtoročnú letnú sezónu mohli zrealizovať v tradičnom prázdninovom termíne. „Na to, aby sme mohli otvoriť letné kúpalisko, sme si potrebovali zobrať úver vo výške 30 000 eur. Tieto financie sme použili hlavne na technologické a technické prvky (napr. na čerpadlá, motory, rozvody sprch, zariadenia na mechanickú úpravu vody a dezinfekciu vody) tak, aby sme zabezpečili funkčnosť prevádzky.“ Kúpalisko si vzhľadom na svoj vek (55 rokov) vyžaduje čoraz väčšiu starostlivosť. Už by potrebovalo revitalizáciu

väčšieho rozsahu, ale to je úloha pre vlastníka, ktorým je mesto Martin. Nájomca Sunny Martin nemôže v areáli kúpaliska robiť veľké stavebné zásahy, investuje do bežnej údržby a na prevádzku, čo zvládne aj bez finančnej pomoci mesta, s ktorým rieši len havarijné stavy.

NÁJOM

„S mestom Martin spolupracujeme už 27 rokov. Na základe skúseností, ktoré mám z tohto obdobia, môžem povedať, že spolupráca je na veľmi dobrej úrovni. Aj tohto roku nám mesto promptne pomohlo odstrániť havarijný stav, resp. praskliny v bazénoch a zafinancovalo to sumou okolo 3600 eur. Keďže o rok nám vyprší nájomná zmluva, požiadali sme mesto o predĺženie zmluvy na dobu životnosti kúpaliska i plavárne, t. j. o 15 rokov. Pre nás je to nevyhnutné. Už sme na hranici svojich finančných možností. Pre koronakrízu sme boli nútení si zobrať úvery (100 000 + 30 000 eur), pričom to ešte nemusí byť konečný účet, ak sa niečo objaví, čo bude treba s úrno zafinancovať. Na budúci rok by sme chceli dorobiť technologické prvky a potom kompletne vyvinúť mobilizáciu

kúpaliska. Čiže vymeniť ležadlá, slnečníky, stoly, stoličky, prebudovať sociálne zariadenia a pod. V období „korony“ nám to naša finančná kondícia neumožnila, v prvom rade sme museli platiť fixné prevádzkové náklady. Verím, že ak sa nám podarí stabilizovať situáciu a budeme mať na to finančné prostriedky, tak naše plány zrealizujeme. Nová nájomná zmluva by nám veľmi pomohla. Vedeli by sme, do akej miery a v akom rozsahu sa môžeme pustiť do rekonštrukčných prác v technologickú časť, ale bolo by to pre nás prínosom aj z hľadiska rozloženia splátok úverov na dlhšiu dobu. Možno už skôr ako o tých o 15 rokov bude bezpodmienečne nutná výrazná rekonštrukcia kúpaliska, ale to je parketa pre majiteľa (mesto Martin). To isté platí aj o krytej plavárni,“ pokračuje S. Smik.

SLUŽBY

Čo nájdu návštevníci v areáli kúpaliska? Môžu využívať dva bazény (klasický veľký 50-metrový so šírkou 22,5 m, hĺbkou vody 1,9 až 2 m a detský s hĺbkou vody od 40 cm do 1,5 m), občerstviť sa v bufete s bežným kúpaliskovým sortimentom, požičať si loptu (a zahrať si plážový volejbal) a iné športové náradie, k dispozícii je aj požičovňa nafukovacích hračiek do vody. Na svoje si prídu aj tí, ktorí uprednostňujú športové a kultúrne zážitky, prípadne tanečný fitness program vo vode (zumba).

„V areáli kúpaliska tradične organizujeme športové turnaje. Streetball Cup (27. ročník) sa bude konať 7. augusta. Je to najstarší streetbalový turnaj nielen v rámci Slovenska, ale aj bývalého Československa. Beach Volley Cup sa uskutoční o týždeň neskôr a potom ešte aj Soccer Cup (26. ročník). Pre mládež sme pripravili Friday Mass (2. júla), Roots (23. júla) a ďalšie kultúrne akcie v auguste. Znovu bude fungovať tzv. Akvárium, ktoré má detský kútik a zábavnú časť pre dospelých. Chceme robiť tematické nedele pre deti, ktoré by využívali areál nielen na vodné radovánky, ale aj na rozvoj svojej zručnosti v tzv. tvorivých dielňach v priestoroch Akvária. Novinkou budú denné detské tábory.“

VSTUPNÉ

Sunny Martin napriek ťažkej finančnej situácii nezvyšuje ceny vstupného. Kúpalisko funguje v režime denné kúpanie (otvorené každý deň od 9. do 18. h,

vstupné – dospelý 3,50 eur, dieťa do 10 rokov 3 eurá) a nočné kúpanie (otvorené každý deň od 18. do 21. h, vstupné 2 eurá). Celodenné parkovanie v areáli stojí 50 centov.

BEZPEČNOSŤ

„Návštevníci sa nemusia ničoho obávať. Splňame všetky požadované štandardy. Našou prioritou je bezpečnosť návštevníkov. Vlni sme nezaznamenali, že by na kúpalisku niekto ochorel na covid, ale vo vlastnom záujme by mimo bazénov mali všetci dodržiavať dvojmetrové rozostupy, ako aj dbať na hygienu a dezinfikovať si ruky tam, kde to máme nainštalované. Verím, že si užijeme krásne leto v plnom zdraví. Samozrejme, nevieme ovplyvniť počasie, ktoré má vplyv na návštevnosť kúpaliska, ale môžem zodpovedne vyhlásiť, že na letnú sezónu sme sa pripravili dobre. Vytvorili sme podmienky, aby sa návštevníci u nás cítili bezpečne a príjemne,“ dodáva pre MN Slavomír Smik.

Autor: Ľubomír Chochula

Zapojte sa do súťaže o tri permanentky!

Súťažná otázka: Od ktorého roku prevádzkuje spoločnosť Sunny Martin letné kúpalisko v Martine?

Zo správnych odpovedí vyžrebuje-
me troch víťazov permanentiek.

Odpovede posielajte na mail: redakcia@mestskenoviny.sk (pripojte aj telefonický kontakt). Permanentky na 10 vstupov (platnosť do 31. augusta 2021) platia aj na letnom kúpalisku, aj na krytej plavárni.

V areáli kúpaliska si môžete zahrať aj plážový volejbal. Foto: Ich

„Emigráciu som odmietol, milujem Slovensko“

Tu býva najväčší fanúšik Slovenska – Jozef Gôrög. Foto: ICh

MESTSKÉ NOVINY navštívili bývalého vynikajúceho martin-ského hádzanára Jozefa Gôröga (ročník narodenia 1948) v Polerieke, kde býva. Ide o veľkého fanúšika Slovenska, ktorého MN predstavujú od A po Z.

A – **AKO:** „Ako som sa dostal k hádzanej? Bolo to na Strednej priemyselnej škole v Martine, kam som odišiel študovať zo Zemiarskych Kostolian (okres Prievidza), odkiaľ pochádzam. Hoci som na škole trochu koketoval aj s futbalom (bol som brankárom), napokon zvíťazila hádzaná (väčšinou som hrával na pravom krídle). Slová trénera Milana Turčana (jedného zo zakladateľov hádzanárskeho klubu v Martine) o tom, že práve v hádzanej sa môžem najviac presadiť, som si zobral k srdcu. Nebanujem, mal som krásnu kariéru s množstvom zážitkov. Hádzaná sa stala trvalou súčasťou môjho života. Začal som s ňou ako študent v roku 1963, za mužov Martina som po prvý raz nastúpil ako 17-ročný a postupne som sa pripravoval až do čs. reprezentácie.“

B – **BRANKÁRI:** „Niektorí gólmani ma naozaj nemali v láske. Napr. Cepák z Gottwaldova (dnešný Zlín), ktorému som v jednom zápase strelil dvanásť gólov. Alebo – proti Topolčanom som premenil desať sedmičiek (7-metrový hod rozhodca nariadi napr. za zmarenie jasnej gólovej príležitosti – pozn. red.) za sebou, čo malo za následok frustráciu brankárov súpera (Hirner a Farkaš). Aj ochrancomi trnavskej svätyně Packovi som

ležal v žalúdku. Tento kvalitný gólmán nemal rád technické strehy, čo som využíval. Raz som ho zo sedmičky parádne oklamal. Výstrelil som s takou rotáciou, že Packa išiel hľadať loptu za sieť, lebo bol presvedčený o neúspešnom pokuse, čo fanúšikov rozosmialo. On si najskôr ani nevšimol, že lopta skončila v jeho bránke. Mám taký pocit, že mi potom aj trochu vynadal.“

Č – **ČS. POHÁR:** „S tímom Strojárne Martin som dvakrát vyhral federálny Československý pohár (tým pádom dvakrát aj Slovenský pohár). Po prvý raz sme Čs. pohár získali v roku 1972, keď sme v hale na Pasienkoch v Bratislave porazili prvotligový Náchod 16:15. Bol to husársky kúsok, lebo druholigista zdolal družstvo z najvyššej súťaže. Po druhýkrát sme Čs. pohár ukoristili v roku 1977 v Prešove. Tento triumf nám premiérovu zabezpečil účasť v Pohári víťazov pohárov, keďže päť rokov predtým ešte neexistovali medzinárodné pohárové súťaže.“

D – **DOMOV:** „Patrim k veľkým fanúšikom Slovenska, čo môžete vidieť aj na mieste môjho bydliska. Slovensko je moja domovina, ku ktorej mám srdečný vzťah a v ktorej sa cítim príjemne. Vždy som mal rád našu čarokrásnu a úžasnú krajinu. Naďalej budem milovať Slovensko, ktoré by som nevymenil za nič na svete. Som hrdý na to, že som Slováč.“

E – **EMIGRÁCIA:** „V roku 1969 sme boli s hádzanou v nemeckom Hanau, kde mi Anton

Gruber, ktorý nám robil tlmočníka, dal ponuku, aby som emigroval na Západ. Ako tvrdil, pomohli by mi adaptovať sa na nové prostredie, ako aj preklenúť jazykovú bariéru. Skrátka, oni by všetko zariadili. Možno čakali inú reakciu, možno som ich sklamal, ale musel som túto ponuku odmietnuť. Nemohol som emigrovať a svojím odchodom ohroziť blízku rodinu – moji súrodenci (traja bratia a päť sestier) by na to zrejme najviac doplatili. Rozhodol som sa správne aj vtedy, keď mi poľskí kamaráti ako najlepšiemu strelcovi medzinárodného turnaja v Poľsku ponúkali zahraničný angažmán v Škandinávii. Vraj by som si tam slušne zarobil. Oni mali dobré kontakty vo Švédsku a vedeli by v tejto veci pomôcť. Samozrejme, v tom období to legálne nešlo. Do úvahy znovu pripadala len emigrácia. Výsledok bol ten istý. Neemigroval som. Mojou veľkou motiváciou bolo reprezentovať svoju vlasť.“

F – **FINTA (VYKLÁ-NAČKA):** „Bol to môj obľúbený spôsob, ako prekonať súperovho brankára. Ako pravák na pravom krídle som mal oproti ľavákovi výhodu v tom, že obranca súpera nedočiahol na moju pravú ruku s loptou. Potom som sa vyklonil a vystrelil na bránku protivníka. Odpozeral som to na MS 1963 v Prahe, ktoré som sledoval ako divák. Inšpirovali ma Rusi. „Zborná“ robila taký signál s pivotom, ktorý nestrielal priamo, ale ešte si vykloním vylepšoval strelecký uhol. Zaujalo ma to, bolo to účinné, preto som to prispôbil na svoj krídlejší post. Pochybovanie som si to na tréningoch nacvičil a v zápasoch aplikoval.“

G – **GÓL:** „Počas svojej hráčskej kariéry som strelil vyše tisíc gólov. Mojou doménou boli technické strehy. Často som skóroval vykláňačkou, alebo som použil prehadzovačku (prehodenie brankára, na čo som získal cit z basketbalu), prípadne som dal brankárovi jasličku (strela medzi nohy gólmána). Mojm najdôležitejším gólom bol víťazný presný zásah v 2. ročníku Čs. pohára proti Náchodu. Ten síce v dramatickom závere vyrovnal na 15:15, ale potom som 33 sekúnd pred koncom zápasu rozhodol o našom historickom triumfe. Ako vtedy pisali noviny, na svojej parkete som sa zmocnil lopty a vykláňačkou som nezadržateľne skóroval. Nebol to jediný môj gól v tomto finále, súperovi sieť som rozvilil šesťkrát.“

H – **HRY:** „Od predsedu ÚV ČSZTV som v novembri 1971 dostal v list, v ktorom bolo okrem iného napísané: „Vážený súdruh, v roku 1972 stojí pred československou telesnou výchovou jedna z najvýznamnejších športových úloh, účasť na olympijských hrách. Vzhľadom k dosiahnutým športovým výkonom a osobným vlastnostiam si bol zaradený medzi reprezentantov-olympionikov.“ Potešilo ma, že ma vybrali do užšieho výberu čs. reprezentantov, ktorí sa pripravovali na Hry XX. olympiády v Mníchove. Hoci som absolvoval prípravné zápasy a sústredenia, žiaľ, napokon som v konečnej olympijskej nominácii chýbal. Samozrejme, že ma to hnevalo, ale musel som sa s tým zmieriť. V tíme bola veľká konkurencia a do Mníchova by som išiel iba, ak by sa niekto z trojice (Katušák, Beneš, Mikeš) zranil, čo

Vykláňačka J. Gôröga (č. 6) privádzala súperov do zúfalstva. Foto: archív jg

som nikomu neželal. Nebral som to ako krivdu, ale ako nevyužitú životnú šancu, lebo sen každého športovca je zúčastniť sa na OH. Mimochodom, moji reprezentační kolegovia získali v Mníchove olympijské striebro.“

I – IDEÁL HÁDZANÁRA: „Poviem na rovinu, že dnes by som nechcel hrať hádzanú, ktorá sa za tie roky dosť zmenila. Hádzaná je momentálne veľmi tvrdým kontaktným športom, miestami to pred bránkoviskami pripomína až zápasenie. Hádzanár v súčasnosti musí zniesť tvrdú hru, byť fyzicky i silovo čo najlepšie pripravený, psychicky veľmi odolný, samozrejme, treba byť aj technicky zdatný, vedieť čítať hru a mať zmysel pre spoluprácu. A musí mať na to aj postavu.“

J – JEDLO: „Mám rád typické slovenské jedlá, napr. bryndzové halušky. Veľmi mi chutia zemiakové placky a obľubujem aj rezeň so zemiakmi či ryžou a pod. Pre svojich kamarátov, keď máme posedenie v mojej záhrade, rád pripravím svoju mučkalicu.“

K – KARIÉRA: „Celú svoju hráčsku kariéru som absolvoval v Martine, kde som bol dlhé roky kapitánom družstva. Zažil som postupy nášho tímu do najvyššej súťaže i zostupy, triumfy v národnom i federálnom pohári, zahrál som si v PVP i za reprezentáciu. Za mojích hráčskych čias bola hádzaná v Martine veľmi populárna. My sme si šport užívali, hrali sme pre fanúšikov, s láskou a nadšením. Aktívnu činnosť som ukončil v roku 1985.“

L – LOPTA: „Z loptových hier je, samozrejme, hádzaná na prvom mieste, ale určitú dobu som hrával aj basketbal za Medík Martin a mám rád tiež futbal. Lopta ma sprevádza celý život. Nielen mňa, ale aj dvoch mojích bratov. S Paľom som dlhé roky pôsobil v hádzanárskom tíme Martina. Neraz nám vyšiel nacvičený signál. Keď som trochu zbehol na spojku a naznačoval som streľu, pričom som zodvihol druhú ruku, bolo to pre môjho brata na ľavom krídle znamenie, že mu budem prihrávať do behu. Bratská spolupráca fungovala. Paľo mi chýbal, keď odišiel na základnú vojenskú službu, počas ktorej bol dva roky odrezaný

od športu. Narukoval totiž na čiaru (hranica s Rakúskom), kde sa plnili iné úlohy. Aby úplne nevyšiel z cviku, tak som mu poslal v balíku hádzanársku loptu. Našťastie, dvojročná pauza ho neznechutila a po návrate z vojenčiny do Martina rozvinul svoj hádzanársky potenciál. S loptou vynikal aj ďalší môj brat Tono, ktorý úspešne hrával futbal.“

M – MARTIN: „Mesto Martin ako centrum národnej kultúry Slovákov sa mi páči. Čo sa týka martinského športu v súčasnosti, bez väčšej priazne sponzorov a prílevu financií sa nedajú čakať zázraky. Nechcem, aby to vyznelo tak, že som pre návrat do minulosti, ale v športe to predtým fungovalo. Už na školách bol prepracovaný systém rozvoja pohybovej kultúry (ja osobne som mal šťastie na kvalitných telocvikároch), na čo sa následne nadviazalo v športových kluboch. Myslím si, že vtedy mala mládež väčší záujem o športovanie ako dnes. V súčasnej dobe je tých lákadiel viac (počítače, mobily a pod.), navyše pribudli aj nové športy, takže momentálne už kluby nerobia výbery, ale nábery.“

N – NIŠ: „RK Železničiar Niš bol našim tretím súperom v PVP (1977/1978). Najskôr sme vyradili rakúsky Linz (19:15 a 23:22) a potom holandský Haag (15:14 a 21:17). Po domácom víťazstve v úvodnom štvrťfinálovom dueli s Nišom (19:13) sme sa asi už videli v semifinále, ale schladila nás ľadová sprcha na horúcej srbskej pôde. Celý Niš žil týmto zápasom. Keď sme išli autobusom cez mesto, fanúšikovia domáceho klubu nám dávali najavo, že nás ich miláčikovia na ihrisku prevalcujú. Stretnutie sa uskutočnilo v modernej hale s kapacitou päťtisíc miest. Temperamentní diváci nás pri nástupe na hraciu plochu hlučne vypískali a potom počas hry vytvorili búrlivú kulisu, akú som dovtedy nikdy nezažil. Štvrťfinálovú odvetu režírovali od začiatku až do konca hádzanári Nišu. Na postup nám nestačil ani šesťgólový náskok zo svojho ihriska. Hoci sme v odvete vysoko prehrali 17:30, nemáme sa za čo hanbiť. Vypadli sme s kvalitným súperom z Juhoslávie, kde bola hádzaná už vtedy na špičkovej úrovni. Železničiar Niš potom postúpil až do finále PVP ročníka 1977/1978, v ktorom však

zostal na štíte západonemeckého tímu VfL Gummersbach. Možno sme sa na to „peklo“ v jame ľavovej mohli psychicky lepšie pripraviť, ale už len naša účasť vo štvrťfinále PVP bola veľkým úspechom pre klub i mesto, ktoré sme v Európe zviditeľnili.“

O – OLD BOYS: „Hádzanej som zostal verný aj v staršom veku. Hral som za starých pánov. Trikrát sme vyhrali majstrovstvá Európy veteránov a raz sme skončili tretí. Najcennejším titulom bolo prvenstvo v Maďarsku, kde domáce družstvá ovládli všetky kategórie, okrem jedinej, tej našej, v ktorej zvíťazilo Slovensko.“

P – POLERIEKA: „Táto obec sa mi vždy veľmi páčila. S bratom Tonom sme koncom 70. rokov minulého storočia kúpili starý mlyn v Polerieke, ktorý sme niekoľko rokov prerábali. Do tohto objektu som sa nastáhoval v roku 1997 a trvalo tu bývam už 18 rokov. V Turci, ktorý je prekrásnym regiónom, som už zapustil korene. A nielen ja, moji športoví bratia tiež. Paľo postavil rodinný dom v Košťanoch a Tono na Bystričke.“

R – RIVALITA: „Slovák musel byť za federálnych čias na svojom poste lepší ako Čech, inak sa do nominácie na špičkové podujatie ťažšie pripravoval. Osobitnou kastou boli Pražáci. Spomínam si, ako sme mali počas sústredenia v Bratislave povolenú vychádzku na jedno pivko. My, Slováci, sme spolu s hráčmi Plzne, Karvinej, Olomouca vyrazili do mesta, ale išli sme bez Pražákov, ktorí sa separovali. Nevieť, či to bola rivalita, alebo niečo iné, ale napr. Mikeš zo Slavie Praha sa mi na nominačnom sústredení v Bratislave pred OH 1972 škodoradostne posmieval slovami: „Jedeš domů“, keď som kráčal za reprezentačným trénerom Víchom na pohovor.“

S – STRES: „Myslím si, že som sa vedel vyrovnat' so stresom a psychickým tlakom. Kolená sa mi neroztriasli ani vtedy, keď som ako 20-ročný mal ubrániť hviezdou Dukly Praha Mareša. Podarilo sa, klub z Julisky, ktorý bol niekoľkonásobným víťazom Európskeho pohára majstrov, sme zdolali 14:13.“

T – TRÉNERSTVO: „Po skončení aktívnej činnosti som trénoval dorastencov v Martine, potom mládežnícku kategóriu i béčko mužov v Košiciach a nakoniec ženské družstvo Vrútok, ktoré pod mojim vedením postúpilo do 2. ligy. Trénerský chlebič ma však veľmi nelákal.“

V – VOLNÝ ČAS: „Práca je mojim koníčkom. Okrem toho rád varím a chodím na prechádzky do lesa. So športovaním to síce už nie je také ako kedysi, ale v rámci možnosti sa snažím byť aktívny. Napr. si s radosťou na svojom pozemku zahádzem na basketbalový kôš.“

Ž – ŽIVOTOSPRÁVA: „Vždy som mal zodpovedný prístup k povinnostiam. Nikdy som si nedovolil nič také, čo by na mojej výkonnosti zanechalo negatívne stopy. V tomto som bol dosť striktný. Spomínam si, ako boli moji kamaráti nešťastní, keď sa pre mňa zábava skončila už o 20. h. Chytali sa za hlavu a v jednom kuse mi opakovali: „Neblázni, teraz chceš odísť, keď máme nabalené baby?“ Neprehovorili ma, vedel som, čo si môžem dovoliť. Takže žiadne hýrenie, ani alkohol, či cigarety (naposledy som fajčil ako siedmak na základnej škole). Naopak, dbal som na dostatok spánku a okrem tréningov v kolektíve som si pridával aj individuálne tréningy. Vzťah k športu, chuť zlepšovať sa a správna životospráva ma udržiavali v dobrej kondícii. Z toho pramenila moja športová dlhovekosť.“

Autor: Eubomír Chochula

J. Görög (vpravo) pri pokuse preniknúť obranou Plzne. Foto: chir

Čo je nového v kuchyni „rytierov“?

Hokejisti HK Martin ukončili dvojmesačnú fázu letnej prípravy. V jej závere už mali k dispozícii aj ľadovú plochu v novej tréningovej hale.

Hlavný tréner „rytierov“ Daniel Babka zhodnotil pre MN doterajšiu prípravu takto: „Osemtyždňovú časť prípravy máme za sebou, položili sme nejaký základ, na ktorý v ďalšej etape nadviažeme. Teraz budú nasledovať tri týždne dovolenky a 19. júla znovu vykorčuľujeme na ľad. S prístupom hráčov môžeme byť spokojní. Chalani pracovali statočne a poctivo. Sklamani sme však z odchodu Miloša Fafráka, ktorý bol s nami na začiatku prípravy, ale potom opustil mužstvo a odišiel do B. Bystrice. To nás zamrzelo, brali sme ho ako jedného z ofenzívnych lídrov, klub mu dal vlani šancu, ale on sa rozhodol zmeniť pôsobisko, a my to už nezmeníme. Škoda, že sme prišli aj o českého obrancu Václava Čízeka, ktorý uprednostnil ponuku z iného klubu.“

„Rytieri“ si už vyskúšali aj ľad v novej hale, pri puku je Daniel Babka ml. Foto: l'ch

Do kádra „rytierov“ pribudli navrátilci Marek Pacalaj s Jakubom Burzikom a mladý talent Antonín Bartoš (všetci obrancovia). O ďalších nových tvárach informoval MN D. Babka: „Do bránky sme získali Vladimíra Glosára (22 rokov), ktorý v uplynulej sezóne

chytal za Humenné. Dvojkou bude náš odchovanec Pavol Maťovčík (19 rokov) a na pozícii trojky sa budú striedať naši mladí gólmani z juniorky a dorastu. Od nového hráča do ofenzívy Michala Juščáka (22 rokov), ktorý ako dorastenec hral v Taliansku, potom pokračo-

val v mládežníckych akadémiách v Salzburgu i Liberci a ostatné dve sezóny sa etabloval v mužskom hokeji (Merano), si sľubujeme zvýšenie dynamiky hry a prínosom môže byť aj pri špeciálnych situáciách. Angažovali sme tiež skúseného dvojmetrového útočníka Anatolija Protasenju (31 rokov), ktorý je pôvodom z Bieloruska, ale od detstva vyrastal v Česku. Zopár zápasov odohral aj za Slovan Bratislava v KHL. Zmluvu sme podpísali aj s trenčianskym krídelníkom Viktorom Ďurinom (20 rokov). Mužstvo posilnil ešte jeden kanadský obranca Marc-Antoine Gagnon (23 rokov) a pracujeme aj na ďalších menách. Musíme však dodržať podmienky, ktoré stanovil Slovenský zväz ľadového hokeja (brankár Slovák, ďalej štyria hráči do 23 rokov a dvaja minimálne mladší ako ročník 2002).“

HK Martin absolvuje pred štartom nového ročníka Slovenskej hokejovej ligy niekoľko prípravných zápasov. „Rytieri“ si napr. zmerajú sily po dvakrát s L. Mikulášom, Žilinou a Dubnicou.

Antonín Bartoš (17 rokov) má pred sebou sľubnú hokejovú budúcnosť. Foto: l'ch

Syn úspešného otca začína medzi mužmi v Martine

S martinským mužstvom sa na novú sezónu pripravuje Antonín Bartoš, ktorý vek dospelosti dosiahne len v decembri tohto roku.

Antonín zdedil hokejové inštinkty po svojom otcovi (Peter Bartoš je martinským odchovancom, za materský klub hral naposledy v sezó-

ne 1997/1998, so Slovenskom bol štyrikrát na majstrovstvách sveta, má striebro z MS 2000 a skúsenosti nadobudol aj v NHL), ale ako sa bude rozvíjať jeho kariéra, kam sa posunie, to už záleží na jeho ochote pracovať na sebe a zdokonaľovať sa. „Zatiaľ som hrával len nižšie mládežnícke súťaže, ale na mužský hokej sa teším. Budem

sa chcieť vyrovnat' svojmu otcovi, ktorý ma podporil slovami: snaž sa byť čo najlepší, aby si ťa pamätali v Martine tak ako mňa. Na rozdiel od neho som obrancom. Hoci pôvodne som chcel byť gólmánom, so svojim aktuálnym postom som spokojný. Mojm snom je raz účinkovať v špičkových súťažiach – v KHL alebo NHL.“

„Hokeju je potrebné prispôbiť svoj život“

Bývalý hokejový útočník Martina, 37-ročný Michal Važan sa zapojil do služieb MHA Martin, kde pôsobí ako hlavný tréner prípravky (3. a 4. ročník) a je tiež súčasťou realizačného tímu v najmladšej prípravke (0 + 1 + 2).

V MHA Martin sa snažia zapojiť do tréningu bývalých úspešných hokejistov, ktorí môžu byť pre mladú generáciu vzormi. Jedným z nich je odchovanec martinského hokeja Michal Važan, ktorý reprezentoval Slovensko na MS do 18 a 20 rokov (2001

a 2003). Ako útočník obliekal dvanásť sezón dres materského klubu, s ktorým v roku 2010 získal bronzovú medailu v mužskej extralige. Hráčsku kariéru ukončil v tíme účastníka Oberligy (tretia najvyššia súťaž v Nemecku) Black Dragons Erfurt. „S aktívnou činnosťou som skončil vlani pre zranenie (dvakrát za sebou som mal silnejší otras mozgu). Nebol to môj prvotný plán ísť potom trénovať deti, ale keď sa naskytla táto možnosť, tak som po rozhovoroch s Robom Stančokom a Tomášom Pšenkom (oboje veľmi dobre poznám a uznávam) súhlasil. Páči sa

mi filozofia klubu, jeho fungovanie a koncepcia. Prioritou je výchova talentov, pritiahnúť deti k hokeju, aby sa ním bavili a mali zo športovania radosť. No nie je to len o hokeji a výkonnostnom raste, ale aj tom, aby sme ich v rámci svojich možností vychovávali aj po ľudskej stránke a odovzdali im skúsenosti, ktoré môžu byť pre ich celkový vývoj dôležité. V MHA Martin som našiel veľmi dobrý kolektív, čo tiež zavážilo v mojom rozhodovaní. Zatiaľ sa tejto práci venujem ešte len dva mesiace, ale baví ma to a teším sa na každý tréning,“ povedal pre MN Michal Važan,

Michal Važan na tréningu najmladších adeptov hokeja. Foto: MHA

ktorý vzápätí odpovedal na otázku, ako si spomína na svojich prvých trénerov? „Boli to Marián Brusil a Peter Ševela. Rád spomínam na nich, ale aj na ďalších, ktorým ďakujem za všetko. Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že dieťaťu najviac pomôže, ak počúva trénera, ktorý mu vie najlepšie poradiť, ako napredovať, a ktorý

ho dokáže usmerniť tak, aby mohol svoj potenciál naplno rozvíjať.“ Hokejisti Martina majú od júna tohto roku k dispozícii v tesnej blízkosti zimného štadióna aj novú tréningovú halu s celoročnou prevádzkou ľadovej plochy. „Je to veľká výhoda, za mojich čias sme takú možnosť nemali. Zlepšenie tréningových podmienok by mohlo

vo väčšom počte pritiahnúť mládež k hokeju, k čomu chceme svojou činnosťou prispieť aj my – tréneri. Keby sme mali v základnej prípravke (0 + 1 + 2) celkovo 40 detí, pričom do 3. ročníka by potom prešla zhruba polovica z nich, bolo by to super;“ poznamenal M. Važan. Záverom sa MN spýtali M. Važana, čo by urobil vo svojej hokejovej

kariére inak, keby sa dal čas vrátiť späť. „Nerád by som niekoho poučal, ale môj odkaz mládežníkom je jasný: kto chce siahnúť na najvyššie méty, hrať v najprestížnejších ligách, reprezentovať svoju vlasť, musí hokeju v neskoršom veku (lebo deti sa majú hlavne baviť športom) prispôsobiť celý svoj život.“

Florbalová akadémia siahala na slovenský vrchol

Horný rad zľava: Milan Chochula (tréner), Luca Pečner, Ján Brincka, Jozef Dominicas Bucas (brankár), Adam Hanus, Jozef Purda, Daniel Chochula, Michal Franek, Marko Baráni, Rudolf Kralovanský (tréner). Dolný rad zľava: Oliver Botka, Tobias Brisuda (brankár), Šimon Dobrovodský, Jakub Veselka, Tomáš Púpava, Tomáš Klenec (brankár), Oliver Katreniak. Foto: rk

Florbalová akadémia Martin pod vedením trénerskej dvojice Milan Chochula – Rudolf Kralovanský mala v tejto sezóne v kategórii starších žiakov premiéru.

Po covidovej pauze odohrali najlepšie tímy v regióne Stred kvalifikáciu o dve postupové miesta na majstrovstvách Slovenska. V spoločnosti mužstiev Grasshoppers Žilina, Žatva Dolný Kubín, Juventa Žilina a Raptors Rabča martinskí chlapci obstáli a senzačne postúpili z prvého miesta. Majstrovstvá Slovenska sa tradične konali v Trenčíne (18. až 20. júna) v peknom športovom areáli v Zamarovciach na Ostrove. V konkurencii renomovaných klubov na Slovensku: Tsunami Záhorská Bystrica, Snipers Bratislava, ATU Košice, Predátors Sabinov, AS Trenčín, Grasshoppers Žilina, bol martinský klub v pozícii jasného outsidera, spoločne s ŠK Victory Stars Dubnica, ktorá na poslednú chvíľu nahradila 1. FBC Trenčín,

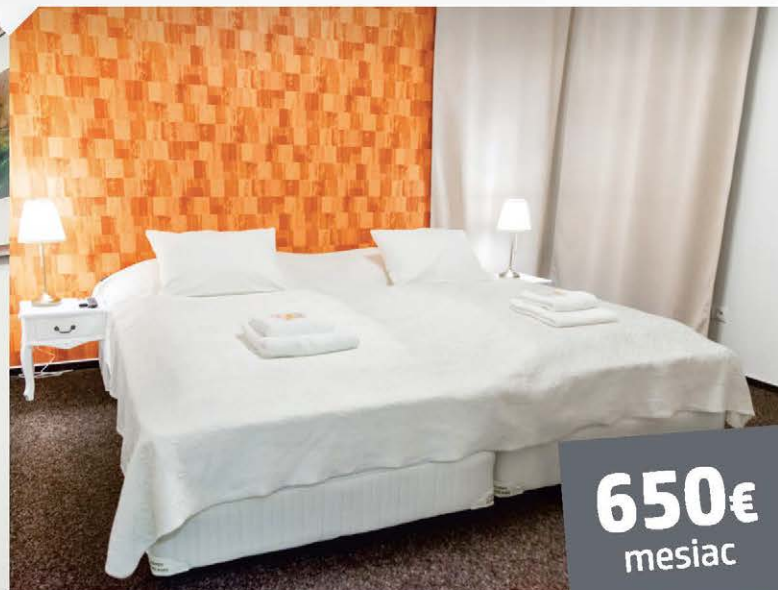
pretože Trenčanom dala stopku karanténa. Tréner FA Martin Milan Chochula sa pre MN obzrel za zápasmi v skupine. „Na úvod sme narazili na Dubnicu. Bol to dobrý súper na rozbeh, ktorý nám umožnil aj nacvičiť pripravený herný systém. Na druhý deň naši chlapci zvládli súboj o postupové miesto zo skupiny do semifinále. ATU Košice, majstra Slovenska z roku 2019, sme našou hrou zaskočili. Košičanov sme po oduševnenom a kvalitnom výkone zdolali 8:4 a prekvapujúco sme si už v predstihu vybojovali semifinálovú miestenku. O prvé miesto v skupine sme zvedli potom márný boj so Záhorskou Bystricou, ktorej sme podľahli 4:13.“ Chlieb sa lámal v tretí deň, keď sa rozhodovalo o medailách. Florbalová akadémia Martin svojím vystúpením vzbudila u ostatných súperov rešpekt. Dokonca aj favorizovaný súper Snipers Bratislava vstupoval do semifinálovej bitky s nami s ma-

lou dušičkou. „Úvod zápasu nám vyšiel, chlapci dodržiavali stanovené pokyny, pohotovo premieňali gólové príležitosti. Po 2. tretine sme viedli 4:3. Lenže potom sme nezachytili začiatok 3. časti a súper otočil skóre. V dramatickom závere sme už nezmažali náskok súpera, ktorý vyhral 7:5,“ povedal Milan Chochula. Tento duel hodnotili florbaloví odborníci za najlepší i najdramatickejší na celom turnaji. V malom finále o 3. miesto potom chceli martinskí žongléri s plastovými hokejkami a deravou loptičkou uspieť a zabojovať o bronzové medaily. „Proti AS Trenčín sme zaspali úvod zápasu a potom sme už iba chytali zajaca za chvost. V závere nám už nepomohla ani enormná snaha o vyrovnávajúci gól. A tak nám po prehre 3:4 prischlo nevdáčné 4. miesto. Chlapci boli po zápase veľmi smutní, v šatni vyronili aj nejednu slzu. No predviedli na turnaji dobrú hru a som na nich hrdý,“ skonštatoval M. Chochula.

S hráčmi súcitili aj rodičia, ktorí prišli povzbudiť svoje deti a zápas sledovali iba na veľkoplášnej obrazovke. Rudolf Kralovanský vecne hodnotil konečné umiestnenie FA Martin. „S odstupom času si povieme, že 4. miesto je pre náš malý a mladý klub obrovským úspechom. Dáva nám nádej do budúcnosti, že vieme vychovávať šikovných hráčov, ktorí vedú vytvoriť skvelú partiu, ktorá ťahá za jeden koniec povrazu. Prišlo by som všetkým vidieť, koľko chuti, elánu, srdiečka, ale aj odhodlania a emócií sáhalo z chlapcov, v snahe dosiahnuť úspech pre Martin.“ Aj realizačný tím pracoval ako dobre namazaný stroj. Obom trénerom pomáhali kustódi Miroslav Klenec, Miroslav Pečner a Pavol Katreniak. „Ďakujeme im za ich všestrannú pomoc v práci s našimi chlapcami. Sme veľmi radi za takýchto nadšencov, ktorí prispievajú k tomu, že je o našich florbalistov po každej stránke dobre postarané,“ dodal pre MN skúsený florbalový tréner Milan Chochula, ktorému sa nepodarilo skompletizovať na majstrovstvách Slovenska medailovú zbierku (2018 zlatá medaila – staršia prípravka, 2019 strieborná medaila – staršia prípravka). Čo nevyšlo teraz, možno vyjde v nasledujúcej sezóne. Najmä kategória mladších žiakov vzbudzuje nádej, že sa opäť FA Martin zviditeľní na florbalovej mape. **Florbalová akadémia Martin na M-SR reprezentovali:** Brankári: Tobiáš Brisuda, Dominik Bucas, Tomáš Klenec. Hráči: Marko Baráni, Oliver Botka, Ján Brincka, Šimon Dobrovodský, Michal Franek, Adam Hanus, Daniel Chochula, Oliver Katreniak, Luka Pečner, Jozef Purda, Tomáš Púpava, Jakub Veselka. Tréneri: Milan Chochula, Rudolf Kralovanský. Kustódi: Pavol Katreniak, Miroslav Klenec, Miroslav Pečner.

Dvojstranu pripravil:
Lubomír Chochula

VILLA CENTRUM

650€
mesiac

☎ 0949 012 341
✉ sprava@villacentrum.sk
🌐 www.villacentrum.sk

- ✓ Prenájom na **komplet zariadený apartmán s wifi**
- ✓ **TV so 75"** obrazovkou, **kuchyňa, WC a kúpeľňa s rohovou vaňou**
- ✓ **Parkovanie** pre jedno auto **priamo pri dome**

Kde nájdete MESTSKÉ NOVINY?

Vzhľadom na sťažnosti a pripomienky našich čitateľov z rôznych častí Martina sme zabezpečili popri distribúcii do poštových schránok aj distribúciu prostredníctvom predajní potravín a stánkov.

MESTSKÉ NOVINY nájdete - ZDARMA - každý mesiac aj na týchto miestach:

- COOP Jednota Ľadoveň III. – Ul. N. Hejnej
 - COOP Jednota Ľadoveň II. – Stavbárska ul.
 - COOP Jednota Jahodníky, Jesenského ul.
 - COOP Jednota Stred – Ul. A. Kmeťa (pri kine Moskva)
 - COOP Jednota Košúty - Štefunkova ul.
 - COOP Jednota Priekopa – Medňanského ul.
 - Potraviny Dušan Sládek, Stred – Škultétyho ul. 16
 - Trafika Podháj - Golianova ul.-Gorkého
 - Stánok pred hl. vchodom do UNM
 - Penzión Ľadoveň - Ul. D. Michaeliho
- COOP Jednota Sever - Jilemnického 45
 - COOP Jednota Rumunskej armády 14

PIERCE

**CNC REZACIE
STROJE**

www.pierce.sk

MIRAGE

MÓDA A ŠTÝL
ZÁBAVA • SLUŽBY
GASTRONÓMIA

www.mirageshopping.sk
OC MIRAGE, Nám. A. Hlinku 7B, 010 01 Žilina

MIRAGE SHOPPING CENTER

SPLNENÉ LETNÉ **priania**

MIRAGESHOPPING.SK

OVS
CCCOUTLET
TALLY WEIJ
Bata
COIN
4F
ALLTOYS
Súťaž
RESERVED
Joules
terranova
martinus

”KTO
VYTVÁRA TRENDY?
NO PREDSA JA.“

dm
TU SOM ČLOVEKOM
TU NAKUPUJEM

ALL
ABOUT
BEAUTY
mojadm.sk/beauty

www.mojadm.sk
www.facebook.com/dm.slovensko

**DNES SI ZASLÚŽITE
VIAC ČASU NA ČÍTANIE**

Navštívte kníhkupectvo Martinus v žilinskom OC Mirage.

Tešia sa na vás naši kníhkupci, ktorí vám radi pomôžu vybrať si z tisícok knižných príbehov tie pravé! :-)

WWW.MARTINUS.SK

Kde nás nájdete?
OC Mirage
2. poschodie

Otváracie hodiny
Pondelok – Nedeľa
9:00 – 21:00

martinus

Škola bezpečnej jazdy preverila schopnosti vodičov SAD Žilina

Bezpečnosť a ochrana zdravia cestujúcich a vodičov je pre spoločnosť SAD Žilina najdôležitejšia. Po roku, kedy sa uvoľnili opatrenia súvisiace s pandemiou COVID-19 si vodiči SAD Žilina dňa 19. a 20. júna 2021 boli opäť otestovať svoje riadiace zručnosti na modrých autobusoch v extrémnych situáciách v školiacom stredisku Slovakia Ring v Orechovej Potôni. Celkovo 36 vodičov si vyzkúšalo na šiestich autobusoch Školu bezpečnej jazdy.

Vzmysle platných preventívnych opatrení proti šíreniu COVID-19 sa školenie uskutočnilo pod vedením inštruktorov. Počas tohto víkendu mali vodiči možnosť vidieť, ako sa správa autobus v krízových situáciách, a zároveň sa naučiť zvládať tieto situácie, ktoré ich môžu na ceste postretnúť celoročne.

NAJPRV TEÓRIA POTOM PRAX

Škola bezpečnej jazdy pre vodičov pozostávala z teoretickej a praktickej časti. Vodiči si museli najprv osvojiť základy správneho sedenia za volantom, šoférovania či držania volantu tak, aby pochopili priebeh základných krízových

situácií a aby dokázali dostatočne rýchlo reagovať, v prípade akejkoľvek nepredvídateľnej udalosti. Na kurze inštruktor okrem toho ozrejmil, aj ako krízovo sa vyhnúť prekážke pri plnom brzdení, ako rozpoznať a riešiť nedotáčaný a pretáčavý šmyk atď. Podrobnejšie sa zoberala tiež problematika hybnosti vozidla a súvislosti medzi rýchlosťou, reakčnou a brzdnou dráhou autobusov na rôznych povrchoch.

Zámerom samotného inštruktora bolo okrem pochopenia podstaty inštruktáže, aj to, aby si vodiči uvedomili, že akých chýb sa môže dopustiť vodič aj po niekoľkých rokoch šoférovania.

Po úspešnom zvládnutí teórie si vodiči všetky nadobudnuté vedomosti zúčastnili v praxi na špeciálnych klzných plochách. Na trati museli vodiči zvládnuť jednotlivé prekážky. Vyskúšali si zvládanie nedotáčavého i pretáčavého šmyku, krízové brzdenie či jazdy na šmyklavom povrchu. Za najandrenalmovejšiu záležitosť vodiči považovali odtrhový plošinu, ktorá simulovane vyvolala pretáčavý šmyk zadnej nápravy autobusu s rôznou intenzitou. Na záver prebiehalo celkovo

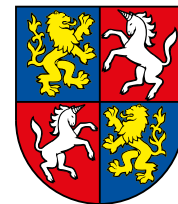
zhodnotenie inštruktorov a rozdávanie certifikátov pre vodičov o absolvovaní Školy bezpečnej jazdy.

„Sme hrdí na to, že po roku, keď nám to situácia s pandemiou koronavírusu umožnila, našich ďalších 36 vodičov úspešne absolvovalo Školu bezpečnej jazdy. Naši vodiči sa môžu teraz pyšiť získaným certifikátom, ktorý potvrdzuje ich špeciálne nadobudnuté vedomosti a profesionalitu v bezpečnom brázdnení ciest žilinského kraja.“ poznamenal riaditeľ doprav-

no-prevádzkového odboru Ing. Ľubomír Taška.

BEZPEČNOSŤ JE V RUKÁCH VODIČOV

Vodiči SAD Žilina považujú Školu bezpečnej jazdy za skvelú príležitosť, ako si vyskúšať krízové situácie a naučiť sa ich správne zvládať, nakoľko existuje šanca, že sa aj oni neraz stanú účastníkmi dopravnej nehody. Pre spoločnosť SAD Žilina je mimoriadne dôležitá bezpečnosť a ochrana zdravia cestujúcich a samotných vodičov, a preto dlhodobo vytvára podmienky na zaisťovanie čo najvyššej bezpečnosti počas cestovania autobusom. Aktívnu bezpečnosť má však vo svojich rukách práve samotný vodič autobusu, a preto aj vďaka Škole bezpečnej jazdy sa vodič naučí, ako sa vozidlo správa v extrémnych situáciách a ako na ne správne a včas reagovať. Práve takého vedomosti, môžu neraz zachrániť život cestujúcemu alebo jemu samotnému.

Nielen Vrútočania sa tešia z novej cyklotrasy

Vrútocký primátor Branislav Zacharides (druhý sprava) a predsedníčka ŽSK Erika Jurinová na úseku cyklotrasy vo Vrútkach. Foto: ICh

Cyklospojnica Vrútok s Martinom je realitou. Oficiálne otvorenie vrútockého 131 m úseku bolo 16. júna. Na slávnostnom akte sa okrem vrútockého primátora Branislava Zacharidesa zúčastnili aj najvyšší predstavitelia Žilinského samosprávneho kraja, svoje zastúpenie na tejto ceremónii malo aj mesto Martin a Turčianska bicyklová skupina JUS.

Vrútocká časť sa plynulo napája na už vybudovaný martinský úsek, ktorý sa začína v lokalite Pltníky. Cyklocestička Martin – Vrútky (celková dĺžka 2,79 km s max. šírkou 3 m), je separovaná od automobilovej dopravy. Cyklospojnica Vrútok s Martinom je kvalitná, precízne riešená s tromi neprehliadnutelnými prvkami (cyklostoj nad riekou Turiec, cyklotrávka ponad Jordán a lávka samonosnej konštrukcie popod cestu I/18), moderná (s umelým osvetlením) a už aj pomerne dost' navštevovaná. Keďže ju naplno využívajú nielen cyklisti, ale aj korčuľari a chodci, je potrebné, aby boli ľudia k sebe ohľaduplní a tolerantní. Cyklisti sa celkom rýchlo dopravujú z jedného mesta do druhého. Bonusom navyše je zážitok nielen z jazdy po nábreží rieky Turiec, ale aj z okolitej prírody. Vrútocký úsek je síce krátky, ale sú na ňom až dve odpočívadlá s drobným mobiliárom (lavičky, stojany na bicykle, smetné koše, informačné a náučné

tabule). Trasa vedie v katastri Vrútok po ľavom brehu Turca.

PRÍNOS

Branislav Zacharides pre MN poznamenal: „Som spokojný s cyklotrasou, ale netešia ma grafity, ktoré pribúdali už počas výstavby nielen na martinskom úseku, ale aj na tom našom vrútockom. Prosim všetkých grafitákov, aby si našli inú záľubu a nechali cyklotrasu na pokoji, nech zostane čo najdlhšie pekná. Nech slúži pre všetkých cyklistov, ktorí sa na ňu dlho tešili a chcú ju využívať.“ Cyklotrasu Martin – Vrútky z veľkej časti financovala Európska únia (takmer 2 mil. eur), ktorej filozofia spočíva v podpore environmentálne prijateľnejších dopravných riešení, t. j. uprednostňovanie ekologickej dopravy pred automobilovou. Muselo ísť o dva samostatné projekty s vlastnými rozpočtami, keďže cyklotrasa vedie dvoma mestami. Schválenie žiadosti o nenávratný finančný príspevok bolo kľúčovým momentom tejto iniciatívy. „EÚ spolufinancovala projekt vo výške 85 percent celkových nákladov, ďalších 10 percent poskytlo štát. To znamená, že samospráva spolufinancovala náklady len vo výške 5 percent, plus tzv. neoprávnené výdavky, ktoré nebolo možné financovať z projektu. Cyklocestička sa budovala tak, ako bola vyhlásená výzva: na to, aby sa občania bezpečne dostali na bicykli z jedného mesta do druhého

(a autá nechali doma).

To však neznamená, že nebude slúžiť aj na rekreačné účely. Verím, že priťahne aj turistov,“ pokračoval pre MN B. Zacharides. Cyklotrasa Martin – Vrútky bude prínosom pre obe mestá, ktoré krásne prepojí; ako aj región. Podporí cyklo dopravu a využívanie bicykla nielen na turistické a športové účely, ale aj na jazdenie do práce, školy, za službami, športom či regeneráciou. Bude teda plniť hlavne cyklo dopravnú funkciu, ale zároveň môže byť impulzom pre rozvoj cestovného ruchu.

PROCES

Pripravovala sa veľmi dlho. Nie preto, že by bola zvlášť technicky náročná, ale skôr preto, že išlo o investíciu zo štrukturálnych fondov, čo je vždy prísne kontrolované, aby boli vynaložené prostriedky využité efektívne. Samozrejme, nejaký čas trval aj proces verejného obstarávania. Dôvodov, prečo sa začiatok výstavby posúval, bolo viac, ale to je už minulosť. Bol to dlhý proces, kým sa sen stal skutočnosťou, ale milovníci bicyklov sa napokon predsa len dočkali.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa pričínili o dotiahnutie projektu do úspešného konca.

„Chcem pochváliť spoluprácu s mestom Martin, čo sa týka prípravy samotného projektu, predkladania projektu na eurofondy, realizácie stavby a jej ukončenia. Verím, že spolupráca bude pokračovať aj pokiaľ ide o starostlivosť o toto naše spoločné dielo. Ďakujem za spoluprácu aj ŽSK,“ dodal pre MN B. Zacharides.

ROZVOJ

Mesto Vrútky sa snaží byť priateľské k cyklistom. Chce, aby sa cyklisti na jeho území cítili bezpečne a komfortne. Podporuje

rozvoj cyklo dopravy a cykloturistiky, čomu by pomohlo aj realizovanie plánovanej stavby cyklotrasy Vrútky – Strečno, ktorej investorm je ŽSK. Ideálnym nástupným bodom na cyklotrasu z Martina do Žiliny by vo Vrútkach bola oddychová zóna s altánkom pred mestským úradom. Poslanec MsZ Vrútky Ľuboš Gottwald prišiel na otvorenie cyklotrasy s legendárnym bicyklom značky Favorit. Pre MN povedal: „Mám ho po svojom starom otcovi, toto je prvá edícia z roku 1952, stále je funkčný. Rád sa na ňom prevezím po novej cyklotrase, ktorá je úžasným dielom. Občania to privítali, pripomienky majú len k jej šírke, ale toto je maximum, čo bolo možné urobiť. Na jednej strane máme radosť z cyklotrasy, na druhej strane sa, žiaľ, musíme potýkať s vandalizmom, napr. aj tu v oddychovej zóne.“

Predsedníčka ŽSK Erika Jurinová v príhovore okrem iného uviedla: „Tešíme sa, že sa podarilo vybudovať cyklotrasu, ktorá spája Martin s Vrútkami. Možno ešte nejaký čas potrvá, kým sa zrealizuje aj cyklotrasa zo Žiliny do Martina, čo je náš cieľ. Alternatívnu dopravu, šetrnú k životnému prostrediu, ktorou jazda na bicykli určite je, budeme naďalej podporovať.“

Po slávnostnom akte otvorenia vrútockého úseku absolvoval minipetlotón zložený z vrútockého primátora, predsedníčky ŽSK a ďalších hostí jazdu na bicykloch po martinsko-vrútockej cyklocestičke.

Autor: Ľubomír Chochula

Vrútocký poslanec Ľuboš Gottwald so svojím dvojkolesovým tátošom. Foto: ICh

Excelentný triumf hokejbalistov do 18 rokov

Vítazi Slovenského pohára U18 – horný rad zľava: Alex Sever, Adam Horký, Alex Bartakovics. Stredný rad zľava: tréner Michal Siakel, Andrej Siakel, Dominik Pavlák, Hugo Lukačovič, Robert Ivan, Ivan Thomka, Oliver Turňa, Rastislav Chrastina, Kristián Šarluška, Samuel Hodál. Dolný rad zľava: Dominik Botka, Filip Korman, Matej Zajac a brankár Marek Ambra. Foto: Kometa

Po uvoľnení opatrení sa mohli uskutočniť hokejbalové podujatia mládežníkov Mamut Cup 2021 (Slovenský pohár). Kometa Vrútky absolútne suverénne triumfovala v kategórii do 18 rokov, keď vyhrala všetkých šesť zápasov s veľavravným skóre 31:1!

Turnaj U18 sa konal počas prvého júnového víkend v Petržalke za účasti celkovo ôsmich družstiev, ktoré boli rozdelené do dvoch skupín po štyroch. Kometa vo svojej skupine

porazila Vranov n. T. 8:0 (góly: Zajac, Siakel, Bartakovics po 2, Chrastina, Turňa), pokorila Slovan Bratislava 3:0 (Korman, Siakel, Sever) a deklasovala tím Zohor 10:0 (Siakel 3, Chrastina, Pavlák, Lukačovič, Zajac, Hodál, Horký, Korman). Vrútky ako víťaz skupiny postúpili priamo do semifinále, kde zdolali Nitru 4:0 (Turňa, Ivan, Siakel, Zajac). Vo finále zvíťazila Kometa nad Spiš. Belou 6:1 (Sever, Zajac, Bartakovics, Siakel, Pavlák, Thomka). Najlepším strelcom turnaja sa stal Andrej Siakel s 8 gólmi, najlepším

nahrávačom bol jeho spoluhráč Alex Sever.

BRONZ V KATEGÓRII U20

O týždeň neskôr sa v Košiciach uskutočnil turnaj U20, na ktorom štartovalo päť tímov. Vrútky v základnej skupine nestačili na P. Bystricu 0:2, zvíťazili nad Vranovom n. T. 2:0 (Sever 2), prehrali s Košicami 2:4 (Thomka, Blahovský) a vyhrali nad Spiš. Belou 3:1 (Sever 2, Horký). Kometa v semifinále podľahla P. Bystrici 2:3 na samostatné nájazdy (Chrastina, Ja-

kuba) a v zápase o 3. miesto si po výhre 5:0 nad Vranovom n. T. vybojovala bronzové medaily. Za najlepšieho útočníka turnaja vyhlásili Alexa Severa. Slovenský pohár U20 ukoristili domáci Košičania.

Obe podujatia pre MN zhodnotil Michal Siakel, ktorý pôsobil v pozícii trénera: „Vlani sa Mamut Cup pre „korunu“ nehral, preto som rád, že pokračujeme v tradícii organizovania týchto mládežníckych turnajov. Po uvoľnení opatrení to bola pre chlapcov vynikajúca možnosť, aby si znovu mohli zmerať sily so súpermi. Osemnásťka na turnaji dominovala. Chalani tvoria super kolektív, veľmi dobre sa poznajú, veď táto partia vyhrala pred dvomi rokmi aj Slovenský pohár do 16 rokov (v Prešove). Niektorí z nich hrávajú aj hokej. V tíme sú víťazné typy, ktoré nehrajú na seba, ale vedia sa vložiť do služieb tímu a spolupracovať. Chceme pochváliť hráčov tejto osemnásťky, ako sa zhostili úlohy nielen na turnaji svojej vekovej kategórie, ale potom aj na košickom Mamut Cupe U20, kde v silnej konkurencii potvrdili svoje kvality. Naše družstvo do 20 rokov tvorili z veľkej časti chlapci z víťaznej osemnásťky. Oba turnaje môžeme zhrnúť tak, že ma potešil zodpovedný prístup hráčov, ktorým ďakujem aj za predvedené výkony. Myslím si, že Kometa sa o svoju budúcnosť nemusí obávať. Vrútocký hokejbalový klub ako jediný na Slovensku je schopný postaviť všetky mládežnícke kategórie (teda nielen U20 a U18, ale aj ďalšie) plus ešte aj mužov. A navyše v nich dosahovať aj úspechy.“

Hráči Komety v reprezentačných výberoch

Hoci sa majstrovstvá sveta mužov v hokejbale uskutočnia až v júni 2022 v Kanade, slovenská reprezentácia nebude zaháľať ani teraz v lete, keď absolvuje prvú medžištatnú preverku od MS 2019, ktoré Slovensko na domácom ihrisku v Košiciach vyhralo.

Reprezentační tréneri SR nominovali na duely s Českom (14. a 15. augusta v Litomyšli) 22 hráčov. V zostave je kvarteto hokejbalistov Komety Vrútky – brankár Matej Bolibruch, obranca Tomáš Vidlár (obaja majstri sveta pred dvoch rokoch) a útočníci Michal Fillo so Simonom Filipom,

ktorý by mohol zažiť debut v národnom drese. Medzi náhradníkmi sú na súpiske z Vrútok Martin Minko a Ján Sahul.

Kometa Vrútky má zastúpenie aj v reprezentačných výberoch do 18 a 20 rokov. Na júnové sústredenie osemnásťky boli pozvaní piati hráči

Komety (obrancovia Ivan Thomka, Filip Korman a útočníci Alex Bartakovics, Rastislav Chrastina, Dominik Botka) a na tréningový kemp dvadsiatky v rovnakom termíne pozvali šiestich hokejbalistov Vrútok (brankár Daniel Ďuris, obrancovia Samuel Hodál, Jaroslav Kendera a útočníci Andrej Siakel, Dominik Libutka a Alex Sever).

Sezóna 2020/2021 SHbE mužov sa nedohrala

Výkonný výbor Slovenskej hokejbalovej únie anuloval na základe jednoznačného rozhodnutia klubov súťažný ročník 2020/2021 Slovenskej hokejbalovej extraligy.

Číže na rozdiel od vlaňajška sa nehrala ani skrátaná verzia súťaže s vyvrcholením v play-off. Nová sezóna by

mala odštartovať tradične v septembri. Pre MN zaujal stanovisko k tejto téme prezident HbK Kometa Vrútky Libor Pomikálek: „Druhá vlna pandémie bola tvrdá pre všetkých, nielen pre športovcov. Kolektívnym rozhodnutím všetkých klubov sa prijalo rozhodnutie, že ročník 2020/2021 SHbE mužov bude zrušený. Trénovať sa trénuje, ale muži

budú hrať až v novej sezóne, ktorá by sa mala začať v septembri, ak nám to tretia vlna dovolí. Samozrejme, že táto situácia nikoho neteší. Vytiahnuť mužstvo na určitú úroveň môžete len systematickou prácou, čo sa tohto roku i vlani narušilo a môže to zanechať negatívne stopy. Vlani sme sa s dopadmi koronakrízy vysporiadali celkom dobre

a nikomu sme nezostali nič dlžní. Tohto roku je to z hľadiska financií horšie, zo zotrvačnosti zvládame účasť našich mládežníkov na turnajoch Slovenského pohára, ale máme aj ďalšie výdavky. Opravujeme naše ihrisko, čo tiež stojí nejaké peniaze. Problémy sú, ale napriek všetkému som presvedčený, že hokejbal vo Vrútkach nepadne.“

Stranu pripravil:
Lubomír Chochula

Sľuby sa sľubujú, ale Martinčania nie sú blázni

Martin Kalnický

„Komisia k regulácii parkovania v meste Martin mala najskôr 17 členov, ale na májovom zastupiteľstve primátor akceptoval môj návrh, aby sa počet členov zvýšil o dvoch poslancov z nášho klubu Platforma. Menovací dekrét som prijal v nádeji, že budem môcť v tejto horúcej téme pomôcť Martinčanom,“ hovorí pre MN poslanec Martin Kalnický a následne pokračuje.

„Veril som, že komisia bude v dialógu hľadať najlepší spôsob realizácie, najlepšie riešenia, aby sme prijali takú koncepciu parkovania, do ktorej budú zapracované oprávnené požiadavky

občanov mesta Martin a zmysluplné argumenty. Je nevyhnutné dať veci do poriadku a urobiť také zmeny v parkovacom systéme, s ktorými budú Martinčania súhlasiť.

Zasadnutie komisie na posúdenie regulovaného parkovania v meste Martin, na ktorom som sa zúčastnil, sa konalo 4. júna na mestskom úrade. Prekvapilo ma, že na pracovnom stretnutí o tomto vážnom probléme chýbal primátor Ján Danko, ktorého zastúpil viceprimátor Rudolf Kollár. Ďalším prekvapením bolo, že materiál na prerokovanie už bol pripravený a pripomienkovať sa dal len čiastočne. **Napriek tomu sa nám tam podarilo dostať návrh, aby všetky informácie, ktoré sa týkajú zmien v parkovacom systéme, boli komunikované smerom k verejnosti (uverejnené minimálne**

na web-stránke mesta Martin).

V diskusii padali rôzne návrhy. Zaskočilo ma, keď tí, ktorí viedli schôdzu, sa vyjadřili, že nemáme tlačiť na pílu. Že tých podnetov je príliš veľa a je potrebný nejaký čas. Teraz, keď si na stole návrhy, zistili, že majú málo času; čo bolo pre mňa veľké sklamanie. Oni akoby zabudli, že vlna kritiky a nesúhlasu Martinčanov sa zodvihla preto, že zmeny v parkovacom systéme chceli presadiť rýchlo, v nesprávnom období a bez komunikácie s verejnosťou. **No a v nemom úžase som ostal, keď zo strany tých, ktorí viedli zasadnutie, zaznelo, že týmto si komisia splnila svoju povinnosť a bolo to jej posledné stretnutie. A to je ďalší nesplnený sľub.**

Hovorí sa, že sľuby sa sľubujú a blázni sa radujú, ale Martinčania nie sú bláz-

ni. Očakávajú od volených zástupcov riešenia, ktoré im ul'ahčia život. Nie naopak. Preto som na začiatku júnového zastupiteľstva dal návrh na znovuzriadenie komisie k regulovaniu parkovania v meste Martin. MsZ tento bod do programu schôdze neodsuhlasilo (na schválenie bolo potrebných 16 hlasov), čo ma vzhľadom na to, že sa profilujem ako opozičný poslanec, vôbec neprekvapilo.

Využil som však možnosť predložiť ten istý návrh v bode rôzne. Oslovil som primátora, ktorý povedal, že nemá s tým najmenší problém. Dúfam, že tento svoj sľub naozaj aj splní. MN budú našich čitateľov informovať o práci komisie k regulovaniu parkovania a jej výsledkoch, “ uvádza pre MN M. Kalnický. **Autor: (f'ch)**

Téma záměny pozemkov nepadla na úrodnú pôdu

M. KALNICKÝ: „Kontroverzným bodom júnového zastupiteľstva bola téma záměny nehnuteľného majetku medzi mestom Martin a jedným podnikateľom. Mesto by po tejto záměne získalo pozemky, vďaka ktorým zabezpečí prejazd vozidiel z Úl. P. Mudroňa na pešiu zónu a zásobovanie prevádzok na pešej zóne koridorom, ktorý je v súčasnosti neprejazdný. Pre vybudovanie zásobovacej komunikácie je potrebný aj pozemok, ktorý nie je súčasťou záměny, lebo podnikateľ si ho chce nechať a navrhol ho dať mestu do nájmu za symbolické jedno euro ročne (na desať rokov). Podnikateľ by záměnou zmluvou získal chátrajúcu budovu bývalého Amavetu a priláhlé pozemky. Ako sme sa z materiálov

dozvedeli, rozdiel hodnoty zamieňaných nehnuteľností je 204 000 eur, ale táto čiastka sa v súvislosti s nájomnou zmluvou zníži o 52 000 eur; t. j. o trhovú hodnotu nájomného za desať rokov. Čiže podnikateľ by celkovo mestu doplatil 152 000 eur.

Zo strany vedenia mesta to bolo nepripravené. Materiály sme dostali tri dni pred zastupiteľstvom, nikto s nami túto vec nekonzultoval, dokonca to nebolo odkomunikované ani naprieč politickým spektrom tzv. koalíčných poslancov.

Tento bod rozvriť hladinu v pléne. Do rozpravy sa zapojili viacerí poslanci, bolo aj veľa faktických poznámok. A výsledok? Členovia MsZ, ktorí v ostatnom období spolupracujú s poslancami klubu viceprimátora,

sa hlasovania nezúčastnili.

Takže návrh, ktorý predložilo vedenie mesta, nezískal potrebnú trojpäťnovú podporu z celkového počtu všetkých 31 poslancov. Na schválenie bolo treba 19 hlasov, ale za návrh hlasovalo iba osem poslancov zo 16 prezentovaných.

Ja som hlasoval proti. Napriek tomu sa podnikateľovi, ktorého poznám a ktorého považujem za korektného a rozumného človeka, môžem smelo pozrieť do očí. Myslím si, že s týmto predloženým materiálom by ani on nesúhlasil. Spôsob, ktorý vedenie mesta použilo, bol absolútne neprijateľný.

Problémom je, že vedenie mesta dlhodobo neprizýva skupinu poslancov, ktorí kritizujú niektoré kroky primá-

tora a jeho zástupcov, na rokovania ku konkrétnym témam ešte pred zasadnutím MsZ, na čo opakovaně upozorňujem.

Na zastupiteľstve som povedal, že mi návrh ohľadne tejto záměny nehnuteľností pripadá ako kauza presťahovania CVČ Kamarát do Domu odborov Strojár; čo sme vtedy napokon, našťastie, zastavili.

Som presvedčený, že keby sme sa týmto návrhom záměny zaoberali v predstihu za účasti všetkých poslancov klubov za zatvorenými dverami, tak by na júrovej schôdzi MsZ nemohol byť predložený taký nekvalitný materiál.

Vedenie mesta týmto predloženým návrhom ako keby chcelo vysvietiť každého, kto hlasoval proti tomuto rešpektovanému podnikateľovi. “ **Autor: (f'ch)**

Ved' on je nahý! Cisárovi nové šaty pravdu neumlčali

Bolo raz jedno rozprávkové cisárstvo. Vládol v ňom do seba zahľadený a mártnotratný panovník, ktorý sa neskonale rád parádil.

Utrácal vodopád grošov, len aby sa dnes mohol pred svetom ukázať v noblesných a ešte honosnejších šatách ako včera. Keď mu dvaja figliari z krajiny „zázrakov“ ponúkli, že mu zhotovia šaty z neviditeľnej látky, ktorú nevidia len hlupáci a ľudia nehodní svojho postavenia, bol nadšený. No keď si ich mal obliecť, pomyslel si: „Či som

vari hlúpy alebo nehodný svojho úradu, keď nič nevidím? Nie, nie som.“ A začal šaty ospevovať tak ako dvorania i celý pospolitý ľud.

Všetci sa mu báli povedať pravdu. Až sa zrazu našlo nevinné dieťa, ktoré vykričilo: „Cisár je nahý!“ Ľudia sa až potom odvážili povedať: „Áno, nahý je.“ No cisár vo svojej pýche nemohol priznať, ako ho dvaja falošní tkáči, ktorých obdaril zlatom, prekabátili a ešte rezkejšie vykročil do sprievodu.

Na Slovensku nemáme cisárstvo a nežijeme ani v rozprávke. Žijeme v demokratickej

krajine, v ktorej sa nemusíme báť povedať to, čo si myslíme. Máme zaručenú slobodu prejavu a pluralitu názorov.

Môžeme kritizovať, poukazovať na chyby a zlyhania. Môžeme verejnosti otvárať oči a prinášať svoj pohľad na konkrétne témy. A to bez toho, že by nám za to hrozil nejaký trest.

Našťastie, už je preč doba, keď iné názory boli potlačované a ich autori boli prenasledovaní. Samozrejme, sloboda slova má svoje mantinely. Súhlasím, že pokiaľ budú prekročené určité hranice, tak v demokra-

tickej spoločnosti existujú legitímne nástroje, ako sa dožadovať svojich práv.

Myslím si, že náš mesačník MESTSKÉ NOVINY sa snaží pomenovať veci správne a korektne.

Aj keď sa to niekomu nepáči a cíti sa tým byť dotknutý, budeme v tom naďalej pokračovať.

Autor: Martin Kalnický

